

IGEHIRDETŐ



Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata



Hans Memling: Jézus születésének hírüladása

Huszonötödik évfolyam
2014. március

3

Tartalom

Prédikáció a címlap témájára

Bántó-Tamás Csilla Andrea: Ígéret Jézus születéséről. Lukács 1,26–38111

Vasárnapi prédikáció

Farkas Antal: A „ti is”-tól a „te vagy”-ig. János 6,60–70113

Prédikációk böjtfő vasárnapjára

Földvári Tibor: Mózes böjtte. 5Mózes 9,9–19.....117

Visky János: Miért akartok engem megkövezni? János 10,30–33119

Prédikációk a böjti vasárnapokra

Székely József: Böjt és ima, mint jó útikalauz. Ezsdrás 8,21–23.31–32124

Kulcsár Levente: Az igazi böjt Jézus tanítványának lenni. Lukács 14,25–27126

Gáspár György: Mostantól fogva. Máté 26,29129

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai.

Az irgalmas samaritánus. Lukács 10,25–37132

Esztetési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat!

12. Jókedvű adakozás. 2Korinthus 9,7138

A Genezáret partján

Gyököcssy Endre: Akarsz-e meggyógyulni?

IX. Akarsz-e meggyógyulni a halálfélelemből?.....139

Alkalmi prédikációk

Keresztelési igehirdetés:

Id. Fazakas Sándor: Ha a gyökér szent, az ágak is szentek. Róma 11,16b.(17–24)142

Esztetési igehirdetés

Varga Botond Endre: Tégy engem mint egy pecsétet a te szívedre...

Énekek ének 8,5–7143

Igehirdetés ifjúsági bibliaóra

Márton Előd: Aki megalázza magát, felmagasztaltatik! Ézsaiás 55,8–9145

Temetési igehirdetés

Szilágyi Balázs: A cselekvő hit vigasztalása. János 14,1–3148

A címlapon Hans Memling (1433–1494) *Jézus születésének hírüladása* című festménye.

A hátlapon Túrmezei Erzsébet *Követség* című verse.

Prédikáció a címlap témájára

Bántó-Tamás Csilla Andrea

Kispetri

Ígélet Jézus születéséről

Alapige: Lukács 1,26–38

A megfestett Ige: Lukács 1,26–38. Akit az Ige megihletett: Hans Memling. A meg született festmény: A hírüladás.

Hans Memling reneszánsz festőként azt igyekezett megfesteni, hogy miképpen kapott Mária ígéletet Jézus születéséről. Egy jómódú, díszes szobában egy ülő alak, Mária. Mögötte vérpiros bevonatú díszes ágy, nagyon színes öltözetű és méltóságteljes angyal. Az angyal mellett még más segédkező angyalok, nyitott ablak, melyen át látni lehet a szép, rendezett, kinti világot. Csupa pompa, gazdagság jellemzi ezeket a képeket, mert általában a képek megrendelői a saját jómódjukat, jó ízlésüket szerették volna megtalálni a festményben. A flamand festő, *Hans Memling*, s általában a reneszánsz festők az ígélet nagyszerűségét, az Istentől érkező terv szépségét azzal adják vissza, hogy hihetetlen gazdagságot, színt, pompát, aprólékosságot visznek a képeikbe, jelezve ezzel is a Magasságotól jövő megoldás nagyságát. Aki a festményt látja, az ámuljon el Isten nagyságán. (Látható az *Igehirdető* címlapján vagy internetről kivetítve a templomban, az imateremben.) Aki belemeled a színekbe, a nagyon aprólékosan kidolgozott részletekbe, az döbbenjen rá hétköznapi szürkeségére, s higgye el, hogy Isten mást akar, újat és jót. S azt is sugallja elsősorban az Ige, aztán sok más emberi, festői próbálkozás is, hogy aki Isten és tervei közelébe kerül, annak az élete valóban ennyire teljes, színes és gazdag lesz.

Isten titkai

Isten titkait, terveit megírni, megrajzolni, megfesteni? A bátrak megkísérlik. S az alázatosan bátrak közben arra is rádöbbennek, mint Lukács evangélista; hogy az emberi értelem számára titok Isten munkája. Nem is akarja Isten titkait fessegetni. Korlátozott adottságaink miatt nem is követhetjük Isten óriási lehetőségeit. A szentíró nem az emberi kíváncsiságunkat akarja kielégíteni, a festő nem mindent akar vászonra vinni. Azt hirdetik, hogy szabadító munkájának előkészítésében és véghezvitelében Isten emberi eszközöket is igénybe vesz. Mária kiválasztása annak a jele, hogy Isten megbocsátással fordul a nő felé. Pedig az első asszony tettehez kapcsolódik a bűn. Ám annak eljövetele is egy nő nevéhez fűződik, aki a bűn hatalma alól megszabadít. Az Isten ellen hangolt Évából engedelmességre indított Mária lesz. Van-e elegendő komolyság bennünk Isten ígéreteivel szemben? Elváltozik-e az arcunk, a tekintetünk, megváltozik-e az életünk, amikor Isten megszólít, s hív, hogy legyünk tervének részesei? Mekkora alázat kell ehhez?! Mekkora engedni tudás kell ahhoz, hogy elhiggyem, jobb lesz így. Más lesz, ha kikapcsolom az agyamat, amely annyit tud, s a lényegét sokszor mégsem tudja.

Felháborító terv

Ennek a történetnek minden részlete (helyszín, személy, mód) megbotránkoztató volt abban a korban. A „pogányok Galileája” keverék, félpogány lakosságú, vagyis a tiszta zsidó lakosság által lenézett, megvetett tartomány volt. Názáret pedig rossz hírű város. Onnan semmi jót nem vártak. S hogy egy nő neve szerepeljen a Messiás eljövetelének

* Ez a sorozat jól használható a nőszövevény bibliaórákon.

történetében? Felháborító. Ráadásul nem él még tényleges házasséletem, hisz az csak az esküvő utáni „hazavitel”-lel kezdődik meg.

Új teremtés

A várakozó zsidókat felháborodással, az önmagát odaadó Istent örömmel tölti el az események beindulása. Micsoda feltűnő köszöntés! (Izráelben nem volt illendő az asszonyokat köszönteni.) Mekkora kiválasztó kegyelem! (Éppen egy gyenge és fiatal nő!) Az angyal, Gábrriel az Úr jelenlétét, pártfogását ígéri. Ne felejtjük el: Isten úgy igényli az ember szolgálatát, hogy a maga részéről biztosítja annak feltételeit. De Mária megijed. Elő is hozza a kérdését, az emberi kifogását. A jelenben és a közeljövőben még nem gondolt gyors házasságkötésre és együttélésre. Nem ismer férfit. Gyakran reagálunk úgy, ahogyan sok régi festményen a megszólított keze kifejezi. Az a kéz tartózkodást jelez. Várj, Uram, nagyon letámadtál. Gondolkodnom kell. Mérlegelnem kell. Beleférsz-e a jól kialakított életembe? Akarlak-e? Mária ezen a képen félig háttal áll az angyalnak, vagy pedig az angyal lepte őt meg hátulról, oldalról. Tetszik nekem, hogy komolyan, töprengve, igazán életízüen reagál, ami nem az engedetlenségét fejezi ki, hiszen szabad nekünk gondolkodnunk, szabad nekünk párbeszédet folytatnunk. Az angyal igyekszik megnyugtatni Máriát: ez a gyermek egész létezését Isten Lelkének és erejének köszönheti. Vele kezdődik meg az újjáteremtés. Jézus már emberi létének kezdete óta a Lélek vezetése alatt áll. Élete első pillanatától kezdve Isten Fiának nevezetik, nem csupán a Jordán folyóban megtörtént keresztség vagy a feltámadás után. Isten azt küldte el, akinek az élete benne gyökerezik.

Isten sok esetben megengedi, hogy elhiggyük: mi vívtuk meg a csatát. Aztán évek múlva döbbenünk rá, hogy á, dehogya! Akit Ő megragadott, akit Ő kiválasztott, az az Ővé. Nem én adok esélyt Istennek, hanem Ő ad nekem. A teremtő és újjáteremtő Isten áll előttünk. Nem hagyja annyiban, hogy a valamikori teremtés elromlott, elferdült. Új esélyt ad Jézus Krisztusban. S ahogyan az első teremtés Isten „legyen” szava által történt, úgy az újjáteremtő munkát is Isten szava indítja el.

„Történjék velem...!”

Mária hamar rádöbbsent, hogy aki hozzá jött, az hatalmas, annak a kezében lenni azt jelenti, hogy engedek. Megértette az Úr beszédét, rábízta magát, és engedelmességgel felelt Isten üzenetére. Az engedelmisség pedig a legszebb bölintás Isten szemében, a legszebb igen Isten fülének. Fordulj oda hozzá egész valóddal! S ha vannak, voltak is kanyarok, másfelé sandítások, ezekkel együtt állj elé: Uram, legyen, ahogy akarod. Ahogyan én akarom, az – sokszor kiderült már, hogy – ellenemre van. Saját magamnak nem barátja, jóakarója vagyok, hanem rosszra vivője. Nőként meg főleg elbonyolítottam a dolgokat, zúgatom a fejemben a lehetőségeket, variálom, hogy a legjobb, a legspórlósabb, a legegészségesebb legyen, aztán... a lényeg elvesztődik valahol, valami másban. Mária nem bonyolította a dolgokat, nem akarta ő a titkot megfejtetni, hanem a kijelentésnek akart engedelmesen szolgálni. Hitt és engedelmeskedett. Utat mutatott: Isten újszövetségi népétől is ezt a magatartást várja az Elhívó és az Elküldő Úr. Ámen.

Hans Memling (1430–1494) Németországban született flamand festő. Az utolsó híres, 15. századi reneszánsz művész Hollandiában. *Jan van Eyck* és *Rogier van der Weyden* szellemi örököse. Tradíciójukat kissé megújítva követte.

Különleges színtisztaság, a vékony alakok könnyed gráciája, aprólékos gondosság jellemzi az olyan gyönyörű munkáit, mint a Gdanski Szent Mária-templom számára készített *Utolsó Ítélet* vagy a *Szt. Orsolya történetének jeleneteivel* díszített szekrényke, melyet a Bruggei János kórházból múzeummá alakított helységben őriznek. Művei az olasz műtárgypiacon gyakran fellelhetőek, és nem meglepő, hogy a festményimádó gyűjtők ebben az országban mind jól ismerik és nagyra értékelik a Memling-kompozíciókban fellelhető szépséget.

A „ti is”-től a „te vagy”-ig

Alapige: János 6,60–70
Bibliailvasás: 1Korinthus 1,18–30

Jézus Kapernaumban prédikál. Sokan jönnek hozzá, akár nagy távolságokat is megtéve. Számunkra ez már szokatlan dolog, hiszen a legtöbbünk közel lakik az Ige házához. Azonban az is igaz, hogy sokak számára akkor is nagy a távolság, ha épp a templom tövében laknak. A Jézust követők számára az első dolog, ami furcsán hatott, hogy Jézus nem úgy prédikált, mint más tanítók, hanem mint akinek hatalma van. Az előző versekben olvasható tanítására azt mondják, hogy „kemény beszéd ez”.

A „kemény beszédet” az emberek nem szerették, most sem szeretik és az eljövendőben sem fogják szeretni. De még a templomokban sem, ugyanis a templomba megnyugodni, elcsendesedni jövünk. Azonban ne felejtjük, hogy a templom nemcsak a békeségre való találásnak, hanem a tükörbenezésnek is a helye. A világ tele van képmutatással, hazugsággal, s ezért jó, ha van egy hely, ahol Krisztus szembesít önmagunkkal és önvizsgálatra indít. A „kemény beszéd” a bűn és a világi hazugság ellen irányul, mely elferdíti az igazságot és hamisan jó képet fest rólunk. Bár hiú énünknek jól esik, de az Úr előtt utálatosak.

Kálvin úgy magyarázta, hogy nem Jézus beszéde volt kemény, hanem a hallgatónak a szíve. A görög „sklerosz” azt jelenti: nehéz elfogadni, elviselni.

Keresztyén testvéreim, nézzük meg, hogy az apostolok hogyan reagáltak Jézus döntésre hívó szavára.

I.

Jézushoz nem csak mennek, de el is mennek tőle. Mert ahol Ő jelen van, döntés elé állít és senki sem maradhat semleges. Jézus „kemény beszédének” tárgya már elhangzott, amikor is a földi kenyérről a mennyei kenyérré irányította a figyelmet, az adományokról az Adományozóra. A legtöbb ember ugyanis megelégszik a testi kenyérral, melyből minél többet és nagyobb karéjt szeretne, hozzá hatalmat, sikert és folytathatnánk. A zsidók Jézust földi királyukká akarták tenni, hogy Izrael a világ legnagyobb országa legyen, melyben ők bőségesen el legyenek látva. Számunkra elég lett volna az is, hogy Jézus tanítsa meg őket arra, hogy a maguk erejéből szerezzék meg az üdvösséget, természetesen Tőle függetlenül.

Így függetlenítette magát már az első emberpár is, melynek eredménye az lett, hogy bejött a világba a bűn és a halál. Valahogy úgy képzeljük el, mint amikor a villamos függetlenedni akar a villanyvezetékétől. Mi történik? Leáll a motor. Jézus addig érdekel egyeseket, míg megkapják azt, amire vágytak. De Jézus kiábrándítja őket, és azt tanítja, hogy a földi életet az örök élet függvényében kell látni, valamint hogy nem a testi kenyér az elsődleges, hanem a mennyei. Ő nem evilági segítség akar lenni, hanem a lélek örök kenere. Tehát nem elég csupán őt hallgatni és követni, hanem Vele kell táplálkoznunk.

Sokan Tőle várnak áldást, de őt magát nem kívánják! Hozzá fordulnak nyomorúságaikkal, de nem akarnak vele lelki közösségekben lenni! Az arany középutat keresik, hogy a kecske is jóllakjon, meg a káposzta is megmaradjon. Ezért mondja Jézus az Igében: „A

lélek az, ami megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, amelyeket én szólok néktek, Lélek és élet.” (63. v.)

Jézus szolgálni akar, de nem kiszolgálni. Ezt a tanítást követi az egyház is. Sajnos, sokan nem a szolgálatot várják tőle, hanem a kiszolgálást, s ha nem kedvük szerint történik valami, akkor „kemény beszédet” emlegetnek az egyház szolgáltaival szemben, sőt még csúnyábbakat is... Mert „kemény beszéd” az, ha egyházfenntartói járulékról, adakozásról, közmunkáról, netán tizedről esik szó. Sokak számára „kemény beszéd”, ha hűséges családi életről, szeretetről, józanságról, ne adj’isten megtérésről van szó, vagy arról, hogy meg kell bocsátanod... A „kemény beszéd” mindig arról szól, amit nem adtál meg életedből Jézusnak. Pálnak is kemény harcába került azon a bizonyos damaszkuszi úton.

Mund udvari prédikátor August választófejedelem előtt keményen ostromozta az udvar bűncit. A választófejedelem szigorúan megfenyegette, ha még egyszer így prédikál, akkor a legrosszabbakra számíthat. A következő alkalommal a prédikátor így kezdte a beszédét: Mund, udvari prédikátor, vigyázz, mert a választófejedelem előtt szólsz, és szavaidért életeddél fizethetsz. Viszont ne feledd, hogy a mindenható Isten előtt állsz, és ha nem igazán szólod üzenetét, az üdvösségeddel lakolhatsz. Aztán még keményebben hirdette az Igét.

Ha már a beszédem is megbotránkoztat, hogyan fogtok vélekedni, „ha meglátjátok az Embernek Fiát felszállani oda, ahol elébb vala?!” (62. v.) – kérdezi Jézus. A válasz adva van: megbotránkoztak. A megbotránkozás görög szó állatok megfogására való csapdát vagy tört jelent. A megbotránkozás tehát csapdává, törré válik a hit számára. Ezért inog meg sokakban a Krisztushoz való hűség. E „kemény beszéd” miatt sokan elhagyták Jézust, csak a 12 maradt meg, ezek közül is egy áruló volt.

II.

Az árulás a másik táborba való átállást jelenti. Egyfajta köpenyegcserét. Nagyon szemléletes, ahogyan a romániai parlamentben nagyon sokan pártot cserélnek, és átülnek egy másik párt székeibe. Ezek a konjunktúra-lovagok, akik számítgatnak és mindig oda csapódnak, ahol hasznot remélnek. Az elvek egyáltalán nem számítanak. Adyval szólva: „percnyi emberkék” az ilyenek.

Akik nem szívből követték Jézust, azok visszalépnek. Olyan ez, mint amikor egy sikeres hadvezér dicsfényében fürdözik meg a katona, de amikor az arról beszél, hogy harcolni kell, akár életük árán is – hát meggondolják, közülük némelyek dezertőrökké válnak.

Jézus döntés elé állít: elválasztja az igazat a hamistól, a tiszta búzát az ocsútól. Júdás ennek a lelkületnek a megtestesítője, ahogyan olvassuk az alapigét követő versben: „Értette pedig Júdás Iskárióttest, Simon fiát, mert ez akarta őt elárulni, noha egy volt a tizenkettő közül.” (71. v.)

Mind a tizenkettőt Jézus választotta ki, és akkor feltevődik a kérdés: vajon tévedett volna? Az evangélium nem magyarázza. Érdekes, hogy János Júdást Iskáriótesnek, Simon fiának mondja. Az Iskáriótes név Júdás származási helyére utal, mely Júda egyik városa volt. Kairótból származó férfit jelent. Júdás tehát az egyedüli, nem Galileából származó apostol.

Kedves testvéreim, sok a Júdás. Amikor döntéshozatal elé állít Jézus, sokan lesznek Júdásokká, elpártolnak, elhagyják. De nála nem a tömeg számít, hanem az egyén. Nem a mennyiség, hanem a minőség. Jézus odaszentelt tanítványokat akar, személyes megtérést vár. Ugye, sokunknak milyen „kemény beszéd” ez?

Szinte érezni, hogy Jézus kinyitja az ajtót a tanítványok előtt. Aki akar, távozhat. Senkit sem akar erőszakkal magához láncolni. Személyes döntést vár. Ezért kérdi a tizenkettőtől: „Vajon ti is el akartok-é menni?”

A hit Krisztus keresztyének a felvételét jelenti. Mi, erdélyi reformátusok furcsának találjuk, hogy a külföldi református templomokban – kívül és belül – találkozni lehet Krisztus keresztyével. A kereszt Krisztus személyének a titkát nyitja meg. Nem csupán egy a keresztyén szimbólumok közül. A velencei gyülekezetnek van egy németországi testvérgyülekezete Siegen városban. A hatalmas gyárkémény formájú torony oldalára egy hatalmas keresztet állítottak, mely éjszaka ki is van világítva.

Jézus tehát szabad utat ad. Akiket azonban most elutasít, később talán igaz hittel jönnek vissza. Ne akarjunk tehát bárkit is erőszakkal Jézushoz vinni. Jobb az elszakadás, mint a felemás helyzet. Jézus most minket is megszólít: „Vajon ti is el akartok-é menni?”

Az egyik gyülekezetben evangelizációs hetet tartottak, s a gyülekezet lelkipásztora örömmel újságolta társának az evangelizációs hét elteltével: Képzeld, most volt a legnagyobb megújulás a gyülekezetemben. Hányan tértek meg? – kérdezte a lelkész kolléga. Ötvenen léptek ki!

Keresztyén testvéreim, ez is egyfajta „megújulás”. Pontosabban színvallás.

III.

Így jutunk el a Simon Péter hitvallásához és elkötelezéséhez: „Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van tenálad. És mi elhittük, és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” (68b–69. v.) Ez az Újszövetség legszebb hitvallása, melyben felragyog az apostolok tiszta hite, ugyanis Péter a társai nevében is beszél.

A vallástétel a hit alapja. Hányszor hallotta már ez a gyülekezet a konfirmáció alkalmával az ifjak bizonyágtételét, hányszor hangzott el ajkukról a 270. ének: „Szent hitünkéről vallást tettünk, Te hallottad, jó Atyánk!”, s közben a konfirmáló lelkipásztor gondolatában – az előző évek szomorú tapasztalataiból kiindulva – bizonyára megfogalmazódott a kérdés: „Vajon ti is el akartok-é menni?” Mert sajnos, a hitvallástétel egyeseknél nem a lekonfirmálást, hanem sok esetben a kikonfirmálást jelenti.

Péter bizonyágtételét mind a négy evangélista említi, ami azt jelenti, hogy mindannyiuk számára ez nagyon fontos volt, és Péter bizonyágtétele nem valamilyen vakbuzgó rajongás.

Péter felteszi a nagy kérdést: „Uram, kihez mehetnénk?” Valójában, kihez is mehetett volna? Talán az írástudókhoz, akik az Írást bár ismerték, de az élő Istent nem? Talán a farizeusokhoz, akik görcsösen igyekeztek megtartani a Tórát, a mózesi törvényeket, valamint a Talmudot, ami a törvény magyarázata volt, de mindezek nem üdvözítették őket? Kihez mehetne? Talán a szadduceusokhoz, akik Heródes és Pilátus kegyeit keresték, és közben önös érdekből elárulták a népüket? Talán az esszéneusokhoz, akik a Holt-tenger vidékén található barlangokban éltek remete életüket, a világtól elszigetelődve, és így akarták biztosítani maguknak az üdvösséget? Vagy talán a zelótákhoz, akik szabadságharcosoknak mondták magukat, de közben fanatikus gyilkosok voltak, akik azt kívánták, hogy Jézus legyen az ő földi vezérük, akinek a segítségével Izráelt minden földi ország fölé emeljék és uralkodjanak azokon?

Péter helyesen ismeri fel: egyik sem kínál megoldást. Az egy, igaz Istenen kívül nincs más Isten, s ha mégis Őt szeretnék pótolni, akkor az már bálványimádás. Isten az ember számára láthatatlan valóság. Ezért mondja Jézus a Jn 20,29-ben Tamásnak: „boldogok, akik nem látnak és hisznek.”

Istent csak Krisztus keresztje által ismerhetjük meg, melyen életét áldozta váltságul a világnak.

Polykarpus (69–155) Szmirna város püspöke volt, aki a keresztyénüldözések idején már nagyon idős volt, 86 éves. A római hatóság letartóztatja és arra akarja rávenni, hogy tagadja meg a hitét és Megváltóját. A püspök a következőket válaszolta: „86 éves koromig szolgáltam Jézus Krisztust, és Ő szeretett engem, sosem csalódtam benne. Megölhettek, de én akkor is hozzá megyek, kihez is mehetnék máshoz?”

Skóciában szokásban volt, hogy akik az úrasztalához járultak, azokat a lelkész megkérdezte a hite és a bűnbánata felől. Egy fiatal leány a feltett kérdésekre nem tudott felelni, ezért a lelkész elutasította a szent asztaltól. A leány visszaindult az úrasztalától, közben megeredtek a könnyei és keservesen zokogott. A lelkész visszahívta és megkérdezte, hogy miért sír? – Én nem tudok Krisztusról beszélni, de ha kell, meghalnék érte – mondta el bizonyágtételét a leány.

Keresztyén testvérem, dönteni kell, döntened kell! Mert ahol Jézus jelen van a gyülekezetben, a tagok nem maradhatnak közömbösek. Van, aki elmegy, és elhagyja a gyülekezetet. És van, aki kitart, mert érzi, hogy nála nélkül nem találja meg az örök életet. Ady Endre is vágyta:

„Pogány rímek és muzsikák között,
Szomjazok valami örököt.”

(Pap vagyok én)

Jézus nemcsak az „örököt”, hanem sokkalta többet, az örök életet adja. Vajon el tudjuk-e mondani: „És nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.” (ApCsel 4,12)

Döntenünk kell! Mert van széles út, melyen sávot lehet cserélni, le is lehet róla tért, még irányt is lehet váltani. És van a keskeny út, melyen mindez nem lehetséges, nem lehet tülekedni sem, mivel a keskeny út egyszemélyes és csak egy irányban lehet rajta menni. Választani kell!

Kívánom, hogy lelkipásztorotok ez evangelizációs hét zárta után ne úgy számoljon be ennek hasznáról, hogy ötvenen mentek el. Inkább azt kívánom, hogy a gyülekezet tagjai járjanak a keskeny úton. Kívánom, hogy legyen lelki ébredés, jó döntés, és maradjatok meg a Jézus Krisztusban való hitben. Ámen.

Prédikációk böjtfő vasárnapjára

Földvári Tibor

Balavásár

Mózes böjtje

Alapige: 5Mózes 9,9–19

Bibliailvasás: Ézsaiás 58,1–11

Böjtfő vasárnapja van. Ez a nap jelzi Jézus szenvedéstörténetének kezdetét. A húsvéti ünnepkör nyitánya egyben a hathetes (40 napi) böjti időszaknak, lelki felkészülésnek a határköve. Ilyenkor szoktak előtérbe kerülni a böjttel és a böjtöléssel kapcsolatos, sokat vitatott kérdések. Kell-e nekünk, mai református keresztyéneknek böjtölni vagy nem? Ha igen, mikor és hogyan élünk ezzel a kegyességi gyakorlattal? Mi az értelme, célja és haszna a böjtnek? Ezekre a kérdésekre ki-ki a maga módján, hitbeli érettségének megfelelően válaszol vagy nem válaszol. Van, aki vállat von és csak ennyit mond: „Nem tudom, nálunk ez nem szokás.” Mások bibliai Igékre hivatkozva igyekeznek felelni. Azt gondolom, hogy a „sokan vagyunk, sokfélék” alapon történő megközelítésből csak rész-igazságok születtek, ezek pedig felszínes, csupán külsőségekben megnyilvánuló vallásssághoz, tévhithez vezetnek. „Ne így legyen közöttetek!” – hangzik Urunk felszólítása. Szívleljük meg Jézus tanácsát e tekintetben is. A sok mellébeszélés helyett inkább Őt kérjük, tanítson minket böjtölni (is)!

Ha keresztyénségünket komolyan vesszük és aszerint akarunk élni, ha Istennel szoros, bensőséges kapcsolatot szeretnénk, meg kell tanulnunk az Ő akarata szerint imádkozni és Neki kedves módon böjtölni. Legyünk hát inkább késedelmesek a szólásra és gyorsak a hallásra! Isten Lelke gerjesszen bennünk éhséget és szomjúhozást az igazságra!

1. A Szentírásban, mind az Ószövetségben, mind az Újszövetségben számos helyen olvashatunk a böjtről, annak különböző formáiról és böjtölő személyekről.

Alapigénk a böjtölő Mózeset mutatja be nekünk. Isten embere maga mondja el emlékezéseiben azt, hogy kétszer is böjtölt 40-40 napon át – a „hegyen”

Sokféle élethelyzetben, sokféle szerepben láthattuk már Mózeset. Láttuk őt halálraítélt csecsemőként a gondviselés gyékénykosarában. Láttuk díszes ruhába öltöztetett kis hercegként az egyiptomi fáraó palotájában. Majd embergyilkosként, ellenségeitől üldözött, idegen földre menekült emberként ismerhettük meg. Midián földjén apósa juhait mellett látjuk pásztorkodni. Az égő csipkebokornál az álmétködő és értetlenkedő Mózeset látjuk, aki a „Vagyok” megszólítására és elhívására folyton mentegetőzik, kibúvókat keres. Később aztán mégiscsak ott áll a fáraó előtt Isten és a nép ügyét képviselve. Ezt követően pedig mint népvezér tűnik fel, aki kivezeti Isten népét Egyiptomból.

Most a Sínai-hegyen látjuk (kétszer is) a böjtölő Mózeset, aki 40 nap és 40 éjjel nem evett kenyeret és nem ivott vizet. Mózes a hegyen van, Isten jelenlétében. Ez a hegy volt számára a „színről-színre” való találkozásnak, a leborulásnak, a tusakodásnak a helye. Hogyan közelítette meg Mózes ezt a helyet, hogyan járult Isten elé? Kitaró böjtöléssel. Nem evett, nem ivott és semmi egyebet nem tett negyven napon át. Isten pedig úgy beszélt vele, „amint szokott ember szólani barátjával” (2Móz 33,11). Van-e ilyen „hegy” a te életedben, ahova időnként kivonulsz a „völgyből”? Ahol egyedül Istennel, életed Urával találkozol és Vele, a „hú baráttal” beszélgetsz. Le tudsz-e mondani „ha napjában csak egyszer” is a világ zajáról, a testi élvezetekről, ételről, italról és bármi másról csak

azért, hogy igazi csendre és békére lelj, hogy Istenre és önmagadra találj ott fenn a hegyen. Erről szól egy szép ifjúsági dal is:

„Ott fenn a hegyen van az a hely,
Ahol a szív békére lel.
A Golgotán áll a kereszt,
Isten szívéen megpihenhetsz.”

Ilyen értelemben lemondani, böjtölni érdemes! Az ilyen böjtnek Isten is örül.

2. Mi lett Mózes böjtölésének a következménye, haszna? Első alkalommal az, hogy átvethette a szövetség tábláit a tíz parancsolattal. Vajon, ha nem böjtölt volna, ha nem készült volna Mózes ily módon Isten elé, akkor is ez lett volna az eredmény? Bizonyára nem. Mózes böjtje tehát az isteni kijelentés elnyerésének a „segédeszköze” volt. Ma is áldott segítség lehet azok számára, akik az élet beszédének a meghallására és megtartására hajlandóságot mutatnak. Nem olyan egyszerű Ige-tulajdonosokká, Ige-hordozókká válni. Az Ige útjában ugyanis sok akadály van. Az egyik neve kenyér-gond, a másiké gazdagság. A harmadikat úgy hívják: élvezet, a negyediket: kényelem, és sorolhatnánk még rengeteget. Tárgyi, szellemi és más jellegű akadályok, amelyek meggátolnak abban, hogy átvegyük az Isten ujjai által megírt és Lelke által ihletett Igéket, rendeléseket és parancsolatokat.

Mózes „kiböjtölte” ezeket az akadályokat, lemondott kenyérről, lemondott vízről, lemondott mindenről, csakhogy átvehesse Isten kezéből a kőtáblákat. Mi tehát a dolgunk?

Felismerni idejében az akadályokat és leküzdeni azokat kitartó böjtöléssel, lemondással. Nem könnyű lemondani dolgokról, kedvtelésekről. Nem könnyű legyőzni a test kívánságait, cselekedeteit. Ha viszont igényt tartunk Isten szavára, ha közelebb akarunk kerülni Urunkhoz és Vele szoros életközösségben akarunk maradni, akkor be kell válnunk mindezt.

3. „Akkor monda az Úr nékem: Kelj fel, hamar menj innen alá; mert elvetemedett a te néped..., hamar eltértek az útról..., öntött bálványt készítettek maguknak” (12. v.). Isten szeme mindent lát. Látja, hogy lent, a völgyben baj van. Ézsaiásnál ezt olvastuk: „Ímé, böjtöléstek napján kedvteléseiteket úzitek...” (Ézs 58,3) Ez történik odalent a völgyben: az emberek elfordulnak Istentől, aranyborjút imádnak, saját tetszésük szerint élnek.

A hűtlenné lett nép felett Isten kimondja az ítéletet, Mózes kénytelen meghallani a kemény szavakat: „Hagy békét nékem, hadd pusztítsam el őket.” (5Móz 9,14) Az Isten közelében élő ember képes meghallani és rögzíteni Isten üzenetét. Akkor is, ha az igazságtalást, bátorítást jelent, de akkor is, amikor komoly figyelmeztetést, ítéletet hordoz magában. Továbbá az, aki Isten Igéjével él – nemcsak kenyérral –, képesítést nyer a bajos, bűnös helyzetek felismerésére és orvoslására.

Sajnos, ma is egyre több ember él úgy, hogy nem érzékeli sem a saját, sem a mások életében a bűnt, azt, hogy baj van. Vagy nincs, vagy elromlott a „bűnérzékelő berendezésük”, s emiatt vakok és süketek maradnak a bűnnel szemben. Lopás, csalás, alkoholizmus, kábítószerelés, paráznaság, abortusz, a nyelv bűnei ma már nem számítanak bűnnek. Megtűrjük őket magunk mellett, megalkuszunk velük, szemet hunyunk és elsimítjuk a dolgokat, mondván: „Jó nekünk a rossz is.”

Isten pedig lépten-nyomon ébresztget, figyelmeztet, hogy baj van, méghozzá nagy baj.

Valamit tenni kell! Menj, indulj Mózes, tégy valamit az elvetemült népért!

4. Mózes előbb lejön a hegyről, mert vannak dolgok, amiket nem lehet fentről elintézni. Dühében összetöri a kőtáblákat, porrá zúzza az aranyborjút. Mai szóval: határozottan fellép, radikális intézkedéseket eszközöl. Időnként erre is szükség van – az egyházban is –, de ez még nem elég. Mózes jól tudja, hogy még mi kell. Visszamegy a hegyre és leborul az Úr előtt, „mint annakelőtte” Isten embere újrakezd mindent: újra visszamegy, újra böjtöl, újra imádkozik és tusakodik Istennel a nép érdekében, a nép javára. Tudja, hogy a megoldások kulcsa Isten kezében van. Mózes rájön arra, hogy nem a hangos kiabálás, nem a külső erőszak által lehet helyrehozni a dolgokat, nem ez menti meg a népet Isten haragjától, hanem csakis az Úr kegyelme és könyörülete. „És könyörülök, akin könyörülök, kegyelmezek, akinek kegyelmezek” (Róm 9,15) Ezt kéri Mózes Istentől „az elvetemült nép” számára. Kitaró imával, mély bűnbánattal, testi-lelki böjttel ma is lehet és kell is kérni. A kérőnek pedig megadatik. „...meghallgatott... engem az Úr.” (Zsolt 118,5)

..Lám, mire jó a böjt! Próbáld ki te is újra meg újra, ha életed megjobbítását, megszentelődését akarod! Hidd el, javadra válik a Krisztus Jézusban! Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Miért akartok engem megkövezni?

Alapige: János 10,30–33

Bibliaolvasás: János 10,20–39

Alapigénk annyira feszült helyzetet tár elénk, hogy érezzük: a zsidók mindjárt kivégzik Jézust. Viszont Jézus számára nem új helyzet ez. Tudjuk: alighogy megszületett, máris veszélyhelyzetbe került az élete. Kérdezhetnénk: ennyire veszélyes az embervilág, hogy benne még a teremtő Isten, a mindenség gazdája is ilyen bizonytalan helyzetbe sodródhat? Ennyire veszélyes az ember, hogy az emberek között nincs biztonságban még maga Isten sem? Igen, úgy néz ki. Mert, alighogy megszületett Jézus, Heródes máris halálra kereste. Menekült státusba került – ahogy manapság mondanánk. József és Mária egy biztonságosabb országba, Egyiptomba futott a parányi istengyermekkel a gyilkos emberi szándék elől. Aztán, alig mondta el Jézus az első prédikációját Názáretben, ott, rögtön megragadták, hogy egy hegyről ledobják a szakadékba. De Jézus ott eltűnt a kezük közül.

Itt Jézus már a tanításai vége felé van, Jeruzsálemben, egy templomszentelési ünnepen. Amikor Kr. e. a 2. században a szír csapatok megszenteltelenítették a jeruzsálemi templomot, utána újrászentelték azt. Ennek emlékét ülik most. Jézus is ott van a templomudvaron, ahol a zsidók vitáznak vele. Hallottuk ennek a hosszas vitának egy részét. Meddig tartasz bizonytalanságban minket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk – követelőznek a zsidók. Jézus válasza: én már annyiszor megmondtam nektek, ki vagyok, honnan és miért jöttem, de ti nem hiszitek. Ahhoz, hogy jobban tisztázza kilétét, személyének titkát, még egy mondatot mond magáról, ami úgy hat a zsidókra, mint olaj a tűzre: *Én és az Atya egy vagyunk.*

Több se kellett a vérmes, törvényt tisztelő vallási vezetőknek, minthogy egy ilyen jött-ment vándorprédikátor, egy senkiházi, egy fattyú (*mi nem paráznaságból születünk*), a templom udvarán, a szenthelyen azt állítsa magáról, hogy ő és a mindenség Ura, a teremtő szent Isten egyek. Ez már elviselhetetlen volt számukra. Ez a kijelentés annyira meghökkentő s nem illik bele a zsidóság istenképébe, hogy egyenesen botrányos is-

tenkáromlásnak minősítik. Jézus annyira szokatlan és elviselhetetlen módon nyilatkozik meg, hogy véleményük szerint méltó a halálra.

Elképesztő fordulat ez, amikor az ember úgy fogadja a hozzá érkező Istent, hogy közben már ott szorongatja a kezében a kivégzésére szánt köveket. Hátborzongató jelenet. Jön Isten ember képében az emberhez, hogy könyörüljön rajta, megváltsa, emberi méltósággal ajándékozza meg, kimossa a bűn szennyéből, s leszedje róla tékozló élete rongyait, ünnepi ruhát adjon reá, a moslékos vályútól hazahívja végre s odaültesse a kegyelem asztalához. S az ember kövekkel fogadja. Hát nem döbbenetes, nem hátborzongató ez? Mondhatnánk erre, székely módra: kinyílik a bicska a zsebünkben. Miféle vallásos, templomos emberek ezek a zsidók, akik így fogadják Jézust, s a templom udvarán, a szenthelyen készek Istent agyonkövezni? Hát nem kellene az ilyen embereket rögtön felkötni? Nem kellene az ilyen emberfajt azonnal kiirtani? Miért nem hagyják már végre Istent Istenné lenni közöttük? Másként nekünk, elembertelenedett farkas-természetűeknek nincs esélyünk ismét emberré lenni!

No, de hát nem tanul az ember bukásának leckéjéből, s megy tovább a maga útján. A *Ne ölj!* parancsából tanultuk nemrég, hogy ne támadj a rajtad kívüli, sem a benned lévő életre, sem önmagad életére. Lehetne tovább folytatni a sort, s azt mondani: ember, ne támadj Istenre, ne öld meg Őt! Erre talán közülünk sokan tiltakoznának, azt mondva: távol álljon tőlünk az istengyilkosság szándéka. Ja, hogy néha a másik ember tyúkszemére lépünk, meg egy kicsit oldalba könyökljük, s a nyelvünk hegyes nyilaival szíven szúrjuk, meg netán gonosz is kívánunk neki. Nohát, bocsássa meg nekünk Isten, ilyen a bukott ember, én sem vagyok jobb, mint a másik. De, azért istengyilkosnak ne minősítsen senki!

Pedig, hát, végül is meggyilkolta az ember Istent. Nézz csak a keresztre: ott nem egyéb történt, mint Isten kivégzése emberi kezek által. Kérdezhetnénk: miért?

Dosztojevszkij azt mondja a *Karamazov testvérekben*: „Ha Isten nem létezik, akkor minden megengedett az embernek.” Nyilván, így gondolkozik az ember. Nekem olyan Isten nem kell, aki belekontárkodik az életem menetébe. Igaz, hogy ez az életmenet nem mindig kifogástalan. Igaz, hogy nem mindig vagyok én tiszta, itt-ott törvénysértéssel is vádolható lennék, néha túlzottan megered a nyelvem, s ökölbe szorul a kezem, néha az indulat forr bennem, néha már aludni sem tudok a belső feszültség miatt, amit a másik okozott nekem, igaz ugyan, hogy nem vagyok én szent, de hát azért mégsem engedhető meg minden. Ezt azért így gondolja minden józan és becsületes ember.

Azért mondja az orosz író, hogy az embernek jó oka van, hogy kiiktassa az életéből Istent. Akkor nincs ki számon kérjen, akkor nem kell félni a haláltól sem, mert a halál után nincs ítélet. Pedig van, megírta a Szentírás: eleve elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, és azután jöjjön az ítélet. S az ember mégis kacérkodik, nemcsak mások halálának, saját magzatja halálának vagy önmaga halálának a gondolatával, hanem akár Isten halálának a gondolatával is. De ennek súlyos és beláthatatlan következményei vannak. S erre nem számított az ember, mint ahogy Káin sem azokra a súlyos következményekre, amelyek a testvére megölése nyomán támadtak az életében. Mert bujdosó lett a földön, Isten pedig megbélyegezte, hogy senki meg ne ölhesse őt. Hányszor kívánhatta ugyanis, hogy haljon meg már, mert nem bírta a testvérgyilkosság bűnének terhét. Fölríadhatott éjjel álmában is a testvére véres, szétroncsolt koponyáját látva, s jaj, hányszor látta testvére véré a kezén, nem tudott szabadulni tőle. Ezért kívánt volna sokszor meghalni, de Isten nem engedte. Hadd hordozza hosszú életén át bujdosása közben gyilkosságának súlyát.

Ez történt a Krisztus-gyilkosság után is az emberiséggel. Nietzsche, a hírhedtté vált német filozófus mondja: „Eljön a nap, amikor Isten halála végleg aláassa és elpusztítja

értékeinket” Az ember elpusztítja Istent, s ezzel elpusztítja saját életének értékeit is. Erre nem számítanak a zsidók, akik köveket ragadnak, hogy megöljék Jézust. Erre nem számítottak a rómaiak, akik keresztre szegezték Istent. S erre nem számít soha senki, amikor Isten ellen ágál, vagy Istennel szembemegy.

Pilinszky azt mondja: *meghasadnak az evidenciák*. Ez a latinos kifejezés azt jelenti, hogy eljött az idő, amikor társadalmunkban az, ami valamikor egyértelmű volt, ma már egyáltalán nem evidens, nem nyilvánvaló. Amikor a nyilvánvaló dolgok széthasadnak, amikor a korábban világos és egyértelmű dolgok már nem világosak és nem egyértelműek. Mire utal itt a költő?

Egy lelkipásztor elmondta, hogy tanítja a konfirmálókat a Tízparancsolatra. Egy budapesti gyülekezet nyílt eszű, dörzsölt serdülőiről van szó. Azt mondja az 5. parancsolat: tiszteld atyádat és anyádat. Egy bátrabb legény rákérdez: Igen, pap bácsi, de miért? Hisz az apám gyakran részegen jön haza, anyám pedig állandóan veszekedik vele. Neki már nem természetes a szülők iránti tisztelet, hisz a szülők már rég eljártszották a tisztelhetőségüket. Persze, az ötödik parancsolat akkor is érvényes, ha a gyermek a szülőben már semmi tiszteletre méltót nem talál!

Aztán tovább mondja a lelkész a következő parancsolatot: Ne ölj! No, de a felnőttek mit csinálnak, pap bácsi, hisz a tévé tele van gyilkosságok bemutatásával, háborúk, robbantások, merényletek híreivel? Ezt nézzük egész nap a tévében, s mindezt a felnőttek csinálják – replikázik egy másik fiatal. Mi gyakran már a gyilkosnak drukkolunk, ne derüljön ki, hogy ő ölte meg a másikat.

Egyértelmű hát ez a parancsolat, hogy ne ölj?

S következik: ne lopj! Erre a másik fickó azt kérdezi: de akkor miből élünk meg? Miért olyan egyértelmű egy mai serdülőnek, hogy a megélhetéshez szükséges a lopás? Azért, mert látja a felnőttek társadalmában, mennyire megszokott gyakorlat az, hogy a hiányokat ilyen úton „egésztik ki” Persze, ezt ma már nem lopásnak nevezik a felnőttek, hanem beszerzésnek, ügyeskedésnek, jó üzletelésnek, adócsalásnak.

Aztán már ne is beszéljünk a további parancsolatokról, arról például, hogy ne paráználkodj. Erre elmosolyodnak a konfirmandusok, akiknek jó része már túl van az első szexuális élményen, mert hát az olyan jó. A testemmel azt csinállok, ami nekem jólesik. A női emancipáció egyik jelmondata az abortusz-tiltás ellenében: a hasam az enyém, azt csinállok vele, amit akarok. Akár meg is ölhetem a paráznaságból fogant magzatot.

Nos, hát, miről is van itt szó, testvérek? Meghasadtak az evidenciák, s nem nyilvánvaló és egyértelmű ma már az: úgy kellene élni, hogy ne ölj, ne lopj, ne hazudj, ne paráználkodj, stb. S ha még jön valaki, netán épp egy ósdi pap feketében, s azt mondja, hogy Isten ezt mind bűnnek nevezi, sokan kikérik maguknak: Ugyan, kérem, mi az, hogy bűn? Elavult középkori egyházi fogalom, de erről ma már sem iskolában, sem tévében nem lehet hallani. Bizonyára a papok találták ki, hogy ijesztgessék az embereket – mondják sokan.

Nos, hát, akkor Isten hol van? Nem természetes hát az a mozdulat, amivel az ember ki akarja irtani Istent, aki a bűnére akarja emlékeztetni őt? Még akkor is, ha nem mindenki embergyilkos, vagy utcasarki parázna. De gondolatban, vágyakban, érzésekben és indulatokban, jaj, mindnyájan benne vagyunk a nagy nyomorúságban.

Bonhoeffer, a múlt századi mártír német teológus, így fogalmazott: „Megtérni és hinni azt jelenti: engedni, hogy Isten ismét Isten legyen.” Jézusban Isten jött közénk, számunkra tapintható, látható, érzékelhető formában. Másként mi nem tudnánk megközelíteni Istent. Ez a közénk jött, hozzánk hasonlóvá vált Isten megkérdez minket: miért akartok engem megkövezni? Az ember válasza ez: mert ember létedre Istenné teszed

magad. Ezzel vádolja a bukott ember az emberré lett Istent. A Jézus vádlói nem vették észre, hogy Ő Isten létére emberré tette magát, hogy segítsen rajtunk.

No, persze, arról nem beszél az Istent megkövezni készülő ember, hogy ő maga eközben az élő Isten helyett mennyi emberkéz csinálta istent alkotott. Ott volt az aranyborjú a zsidó nép életében, s ennek folytatásában ott van sok evilági dolog, amin sokkal jobban csüng sok ember, mint Isten szaván, mert fontosabb neki a munka, a pénz, a ház, az autó, a testi örömök, a szórakozás, mint maga az élő Isten.

Jézus azt mondja: én és az Atya egy vagyunk. Egyáltalán szeretnél megismerkedni Istennel? Szükséged van-e reá? Akkor jöjj hozzám – mondja Jézus. Kövess engem! Tele van az evangélium ezekkel a hívásokkal. Persze, sokan nem értik, ki ez a Jézus. Miért ilyen egyszerű Isten? Miért engedi magát így kiszolgáltatni? Miért adja magát a gyilkos emberek kezébe? Miért engedi, hogy letépjék a ruháját, leköpjék és megkorbácsolják? Hát milyen Isten ez? Miért nem csap szét az ellenfelei között, s miért nem irtja már ki a gonoszokat a földről? Nekünk egy erős Isten kell, nem olyan, aki gyengeségében elvérzik a kereszten. Ezért nem tudták bevenni a görögök sem ezt az isteneszmét. Ők, a testi szépségnek az imádói, az atléták, nem bírták elnézni ezt a szörnyűséget, amikor kifacsarodott izmokkal és végtagokkal, csorgó nyállal és verejtékezzve, megcsúfolva vonaglik a kereszten egy ember, s azt mondják reá, hogy ez az Isten. Előtte kell hódolni, őt kellene imádni, s az ő tanítása szerint kellene élni.

Nos, hát, nem könnyű elfogadni ezt a kijelentését: Én és az Atya egy vagyunk. Próbáljunk néhány képet használni ahhoz, hogy megvilágítsuk röviden. Testvérek, mi a fizikai világot tekintve a Napból élünk. Amikor elbújik a Nap, és sokáig nem mutatkozik, lehül az idő, s mi didergünk. Mennyire várjuk olyankor, hogy melegegjen már ki, másként hiába veteményezünk, hiába indulunk neki a tavaszi munkának, ott senyvednek el a magvak a földben s nem lesz termés.

Isten, az Atya a rejtett világosságforrás, olyan, mint a Nap. Ha mi melegedni akarunk, nem merészkedünk oda a napkorong közelébe, ott ugyanis elégnénk. De, elküldi távolra a sugarait. Az fényt és meleget jelent. Mégpedig olyan mértékű meleget, ami nem éget el, sőt, jólesik és életet sarjaszt. Ez az Atya és a Fiú viszonya. Az Atya a napkorong, a Fiú a napsugár. Ez érkezik el hozzánk, s Szentlelke melege, fénye életet fakaszt és lelki gyümölcsterméshez segít minket. Ezért mondja Jézus: Én és az Atya egy vagyunk. Ebből a mennyei, titokzatos, elrejtett, megfoghatatlan és megközelíthetetlen atyai fenségéből Jézus hozott nekünk valamit, ami elérhető, ami látható, ami életet fakaszt. Nekünk ennek a fényében egy teljesen új életet lehet kezdeni.

Ézsaiás próféciájában ott volt az ószövetségi ember mélységes sóvárgása: bárcsak megszakasztanád az eget és leszállnál. Jézussal ez történt: megszakasztotta az eget és leszállt közénk, mi meg kövekkel fogadtuk őt. Olyan ez, mintha az orvos a halálos betegeknek a kórházban hozná a megmentésükre való gyógyszert, s a betegek megköveznék. Mintha az éhező emberek közé megérkezne valaki a kenyérrel, s azok megköveznék őt. Olyan ez, mintha a szomjúságtól eltikkadtak közé megérkezne valaki az üdítő vízzel, s azok megköveznék a vizet hozót. Ez történt Jézussal!

Míndez pedig a vallás nevében történik, ráadásul a szent hely udvarán. A hamisan értelmezett vallásosság nevében annyi minden történt már a templom udvarán, az egyházban: inkvizíció, eretnek-üldözés, máglyahalál, az ébredés eltiprása, az ébredés hordozóinak kitiltása és ehhez hasonlók. Mind a vallásosság nevében. A zsidók itt védeni akarják az Isten szentségét Jézussal szemben. Mintha Jézus lenne az Isten szentségének megrontója, s nem ők maguk, akik a szent helyen készek a gyilkosságra.

A törvény azt mondta: aki szombatnapon rőzsét mer gyűjteni, vagy akár kalászt tépni, halálra kell kövezni. A paráznaságon kapottat úgyszintén. Ezt is végre akarták hajtani

azon a rajtakapott asszonyon, akit Jézus irgalma mentett meg a haláltól. Most, mintha elfelejtették volna Jézus ellenfelei ezt a jelenetet. Most magát Jézust akarják megkövezni. Vajon miért? Mert Jézus volt az, aki szombaton kalászt tépett, aki szombaton gyógyított. Ő volt az, aki a parázna védelmére kelt, mert életpárti Istenként jött közénk. Nem elpusztítani akarta a bűnöst, hanem örök életre segíteni, bocsánatával megajándékozva őt. Ezért kell Jézusnak pusztulnia, ezért lesz Ő a megkövezés tárgya.

Ezért ha te is bárkire követ emelsz gondolatban, vagy éppen gyakorlatban, tudd meg, hogy az a kő előbb Jézust éri. Bárkit vádolsz, ez a vád Jézusra hull először, bárkire haragszol, ez a harag először Őt éri, bárkit sértegetsz, a sértés köve először Jézusra hull. S akkor hiába vagy vallásos, hiába darálsz le egy Miatyánkot, hogy „Bocsásd meg vétkeinket, amiképpen...!” – csak hogy itt elakadsz, mert kiderül, hogy nem tudsz megbocsátani igazán, s akkor mi sem vagyunk különbek, mint a Jézus megkövezésére készülő emberek.

Kérdés: vajon végül miért nem sikerült azoknak a zsidóknak ott Jézust megkövezniük? Azt olvassuk, hogy ismét meg akarták őt fogni, de kiment a kezükből. S ez már többször ismétlődött. Jézus nem akkor fog meghalni, amikor az emberek akarják, s nem úgy, ahogyan az emberek elgondolják, hanem akkor, amikor Ő teszi le az életét. Mert Jézusnak van hatalma saját élete fölött, s az embereknek nem lehet hatalma Jézus élete fölött. Ő önként teszi le az életét érettünk! Nem halálra kövezés által, mint ahogy a zsidóknál volt szokás az Ószövetségben, hanem keresztre feszítik. Vajon miért így?

Mert, ha a zsidók törvénye értelmében végzik ki, akkor Ő csak a zsidók Messiása lehetett volna. De Jézust pogány módra kellett kivégezni, hogy így a pogányok Megváltója is legyen. Azaz ránk is gondolt, még annak a megválasztásával is, milyen módon haljon meg. S az a mi nagy esélyünk, hogy halálában is reánk gondolt, hogy mi éljünk általa. Ámen.

Prédikációk a böjti vasárnapokra

Székely József
Kolozsvár-Alsóváros

Böjt és ima, mint jó útikalauz

Alapige: Ezdrás 8,21–23.31–32
Bibliaolvasás: Róma 8,18–32

Az előttünk álló hétre egy másik bibliai történetből meríthetünk erőt arra, hogy földi útjaink sikeresek, bajoktól mentesebbek legyenek, célhoz érjenek. Rengeteg embernek szakad félbe az útja és az élete is, mert nem tudja, vagy a nagy rohanásban, igyekezetben megfeledkezik arról, hogy a jó kezdet a jó út sikere.

A babilóniai fogságban levő zsidók közül egy kis csoport, Ezsdrással az élen, engedélyt kap a hazatérésre. A hosszú ideje tartó fogság után a hazatérés lehetősége nagy öröm lehetett a foglyok számára. Adja meg a jó Isten sok, otthonát vagy hazáját elhagyó gyermeknek, felnőttnak ezt a honvágyat. Vannak otthon szerető és otthon elhagyó, csellengő gyermekek. A Duna tévé „Csellengők” című műsora sok ilyen otthont, szülőt, testvért elhagyó egyént mutat be. Hála Istennek, vannak ennek ellenpéldái is, olyan gyermekek, akik tudatlan kiskorukban, árvaházba kerültek, és ott vagy örökbefogadó szülőknél nevelkedtek. Vannak közöttünk olyanok, akik elindulnak megkeresni az édes szülőanyát, az eredeti otthont, mert felerősödött szívükben a vágy. (Itt a templomunk mellett levő, fogyatékosokat ápoló intézetben kb. 300 beteg van, közöttük sok gyermek. Nagy Károly és testvére, Zsiga minden otthonban történő látogatásomkor ezt mondja: „vigyél haza!” Pedig igazán azt sem tudják, hogy hol van számukra ez a haza, de szívükben, vagy tudat alatt ott van a vágy a születési hely és az édesanya után.)

Ma élők sok történetet hallottunk a II. világháború idején fogságba esettektől. Arról, hogy a sok fogoly közül milyen kevesen érték meg a hazatérést, a fogságból való útra kelést. Akik pedig hazamehettek, a hazafelé vezető úton gyakran kulcsolták imára a kezüket a szeretteikkel való találkozás érdekében.

Ezdrás és a vele egyetértők haza akarnak jutni. Erre az útra keresnek erőt, biztonságot böjttel és imádsággal, mert nem szeretnék, ha kudarcba fulladna vállalkozásuk. Ez a legjobb energia arra a fáradságra nézve, amely a hosszú úttal jár, arra a fáradozásra, amelyben vagyunk. A Biblia sok helyen beszél a böjtről és imádságról. Jézus Krisztus is útmutatást ad a Hegyi Beszédben a böjtre és az imádságra nézve. Szerinte a helytelen módon való böjt és imádság hatástalan marad. A történelem sok kudarcral végződő utat ismer. Ilyen volt Hannibál Itáliába vezető útja, ilyen volt Napóleonnak 1812. évi oroszországi hadjárata, amelyen a „Nagy Ármádia” szinte teljesen odaveszett, ilyen volt II. Rákóczi György 1657–1658 évi lengyelországi hadjárata, amelyet hosszú ideig sínylett Erdélyország. Nehéz, de sikeres volt Izraelnek a 40 évig tartó útja az Ígéret földje felé, mert a Gondviselő nappal felhőoszlop, éjjel tűzoszlopként vezette őket.

Ezdrás idejében is a hazafelé vivő út hosszú volt és veszedelmekkel volt tele. Az útra indulók pedig azt akarták, hogy útjuk szerencsés legyen. Ennek eléréseért nagy előkészületek történtek. Ezdrás, aki az ároni, tehát papi családból származott, aki „erős szívvel törekedett keresni és cselekedni az Úr törvényét”, nagy felelősséget érzett azokért, akik a fogságból vele együtt hazaindulni készültek. Adjon az Isten egyházáért és népéért felelősséget érző vezetőt az egyházunknak és a nemzetünknek is! Ezdrás megtette a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a megfelelő embereket mozgósítsák a

szent cél érdekében még az elindulás előtt. De mindezen fontos intézkedések mellett még egy mindennél fontosabb és áldottabb előkészületre volt szükség, a böjtre és az imára.

A fegyelmezett és biztos haladáshoz, a nagy erőket igénylő úthoz és a biztos hazaérkezéshez Ezsdrás útítársaival együtt a böjt és ima áldott lehetőségéhez folyamodott. Nem adna vajon nagyobb erőt nekünk is, nem lenne-e sokkal nagyobb eredménye az útjainknak és munkánknak, ha úgy tennénk, mint a fogságból hazainduló Izráel? Minden előttünk álló hét első napja az Úr napja, a vasárnap az áldott lehetőség arra, hogy böjttel, imával, Isten Igéjével felkészüljünk arra, ami hat napon át reánk vár.

A történelem folyamán talán soha nem volt annyi, nap mint nap útra induló, úton levő ember, mint napjainkban. Alig van ház, otthon, ahonnan valaki ne kelne útra gyalog, autóval, vonattal vagy repülőgéppel. Egyre több és több családból indulnak el munkát keresni országhatárokon túlra, ismeretlen idegenbe, bizonytalanságba.

Ezen kívül mindnyájan valamiképp úton vagyunk a gyermekkorból az ifjúságba, az ifjúságból a meglett korba, onnan az öregségbe és a földi elmúlásba. Nagy út életünkben a házasság. Csak azok tudnak holtomiglan-holtáiglan együtt haladni, akik úgy, ahogy Igénkben írva van: „megaláztuk magunkat” Sokak számára nagy és nehéz út a betegség vagy beteg gondozása, és nagy út az özvegység. Előregedő gyülekezeteinkben egyre többen és többen járnak ezt az utat. Melyek a mi útravalóink a testi útravalók mellett? A most hallott Ige fontos és nélkülözhetetlen útravalóval való élésre akar eljuttatni bennünket.

Az úton erőre van szükség, különben kimerülünk, vagy el is bukunk. Ezt az erőt meg kell szerezni már az út kezdetén. Ne feledkezzél meg, útra kelő testvérem, erről a szép és fontos útlevélről, amely igazolja, hogy Isten országának polgára vagy.

A böjt és imádság segít a jó elindulásban és a biztos haladásban. Már beszéltünk arról, hogy a böjt a józanság fogalmát is magában foglalja. Több más értelme mellett per-se azt is, hogy tartózkodom mindattól, ami káromra van, és nem szolgálja Isten dicsőségét, felebarátom hasznát, sem pedig az én testi-lelki jólétemet. Az imádsággal kapcsolatban pedig tudjuk, hogy nem csak a magammal való lelki foglalatosságot, szükségéimért való esedezést jelenti, hanem a másokra való figyelmet, másoknak is a szívemben való hordozását és Isten elé vitelét. Két olyan drága és nélkülözhetetlen útikalauz, amelyeknek figyelmen kívül hagyása sok veszedelmet hozhat reám és másokra is az útjainkon, amelyekre elindulunk, amelyen haladunk.

A két említett fogalom, a böjt és az ima mint józanság és másokra való figyelés soha nem kapott olyan nagy hangsúlyt, mint a mi modernnek mondott világunkban. A nagyvilágban oly gyorsan terjedő hírek autóbalesetekről, vonatkisziklásokról, repülőgépek lezuhánásáról és felsorolhatatlan sok más úton történő szomorú eseményről szólnak. Ezeknek oka gyakran a rohanás, a szabályok be nem tartása, magamra és másokra való kellő figyelem mellőzése, emberek életének semmibevétele.

Az előttünk álló hétre nézve, mindenféle járművet vezetők, gondoljunk úgy az útjainkra és az úton levőkre, amint a Bibliából kiemelt történet tanít: „...megaláznók magunkat a mi Istenünk előtt, hogy kérnénk tőle szerencsés utat magunknak, családainknak... (Ezsd 8,21) „És böjtölénk és a mi Istenünkhöz könyörgénk annakokáért, és meghallgatott minket.” (Ezsd 8,23) És böjtöltünk, és a mi Istenünkhöz könyörögtünk annak okáért és meghallgatott minket...” „...és megérkezénk Jeruzsálembe.” (Ezsd 8,32)

Jól ismert a Bibliából a Babilóniába hurcolt foglyok nehéz sorsa, megalázott állapota. Ezt Isten figyelmeztető eszközeként ismerik fel azért az életvitelükért, amelyet a fogoly Dániel így mond el bűnbánó imádságában: „Vétkeztünk és gonoszságot míveltünk, hitetlenül cselekedtünk és pártot ütöttünk ellened...” (Dán 9,5) Hetvenévi fogság szen-

vedései tanították meg az Isten előtti megalázkodásra. Az alázat sok emberből hiányzik. Egyesek, akik drágább, elegánsabb, nagyobb autóval járnak, gögősek, lenézik a szerényebben közlekedő embert. Egy-egy magasabb hivatalt betöltő ember hasonló módon viszonyul embertársaihoz.

A keresztyén embert nem töltheti el ilyen lelkiület, mert ő az Urára néz embertársaihoz való viszonyulásában. Az Úr előtt való megalázkodás gyengeségeinknek a felismerésére vezet el. Jézus mondja: „Tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok.” (Mt 11,29) Az alázat és a bűnbánat jó kulcs arra, hogy Isten szíve megnyíljon, kegyelme kiáradjon.

Igénk arról is szól, hogy az, amivel Ezsdrásék az útra indulást kezdték, az nem hiábavaló cselekedet és időtöltés volt. Isten kedvelte ezt a böjtöt és imádságukat meghallgatta. Indítson el minket is útjainkra a böjt és az imádság. A nehéz és sok veszedelemmel teljes mai utakon sem lehet jobb kalauzunk ennél: böjt és ima, azaz józanság, mértékletesség, magamra és mások iránti teljes szívből való odafigyelés.

Igénk arról is beszél, hogy Isten felelt is az imádságukra és elküldte drága ajándékát a böjttel és imádsággal utat kezdőkre. „Istenünk kegyelme nyugodott rajtunk.” Ez volt a legjobb és legbiztosabb sátor felettük. Ez takarta el az ellenség elől, szélvihar és tűző nap elől, ez nyugtatta meg fáradásaikban, ez vette el félelmüket. Lábaiknak erőt adott haladni a szent cél felé, a szolgálat elvégzésére. Istennek kegyelme mindenre elégséges.

Néhány évvel később Nehémiás ugyanezt az utat tette meg. Ő a királytól kért kísérfőembereket és lovasokat. „Emberekben lehetetlen a mi reménységünk, mindenekben tehetetlen az ő segítségük” – énekeljük egyik (31.) énekünkben. Jobb nekünk is követni Ezsdrásék példáját, Istenre támaszkodni, benne reménykedni, hozzá fohászolni. Ő általa jutunk célba az ő dicsőségét szolgáló munka végzésére.

Kérjük az Úr Jézust, hogy legyen segítségünkre, nyissa meg szívünket az Istennek tetsző böjtre és imádságra, mint legjobb kalauzunkat a böjti időben. Ámen.

Kulcsár Levente

Egrestő

Az igazi böjt Jézus tanítványának lenni

Alapige: Lukács 14,25–27

Bibliaalvasás: Ézsaiás 58,6–14

A böjti időszak harmadik vasárnapját írjuk Isten kegyelméből és újból emlékeztetlek benneteket arra, hogy a böjt bibliai értelemben csendet jelent, amikor az ember Istennel együtt van. Ezért az Istennel való együttlétért, azért, hogy minél jobban megvalósuljon ez az életünkben, lemondunk dolgokról. Alárendelünk mindent annak a célnak, hogy mi Istennel együtt legyünk, mindent, ami akadályoz minket abban, hogy Isten szava eljusson hozzánk, abban, hogy őszintén megállhassunk Isten előtt. Ezeket az életünkből félretesszük, eltávolítjuk. Miért tesszük ezt? Azért, hogy Istennel legyünk. Miért kell Istennel együtt lennünk? Miért voltak együtt Istennel és törekedtek az Istennel való mély kapcsolatra azok, akik a Bibliában böjtöltek? Három olyan nagy terület van, amit láthatunk a böjttel kapcsolatosan. Akik böjtöltek, azok a legtöbbször szerették volna felismeri Isten akaratát. Szerették volna még jobban megismerni Isten törvényét. Szerették volna azt, hogy Isten adjon számukra vezetést életük éppen akkori pillanatában. Voltak, akik döntések előtt álltak és azért kérték Isten vezetését. Mások bajba jutottak és ott kérték Isten vezetését. Viszont a Bibliában a böjtöt a bűnbánattal összekapcsolva látjuk is. Azért kell

ott lennünk Isten előtt, mert mindannyiunknak van Istennel rendeznivalója. A bűnbánat a Bibliában nagyon komoly dolog. Az nemcsak annyi, hogy azt mondom Istennek: *Uram, bocsáss meg nekem!* Mi ezt túl könnyen ki szoktuk mondani, anélkül, hogy eljutnánk igazi bűnbánatra, bánkódásra, amiért Istent megszorítottuk, és anélkül, hogy megszületne szívünkben az az elhatározás, hogy ezt többé nem akarjuk tenni!

A böjt segít bennünket a bűnbánatban is. A böjt mindig elkötelezést is jelentett. Amikor emberek azért álltak meg Isten előtt a böjtben, hogy magukat még jobban elkötelezzék Istennek, Jézus Krisztusnak. Éppen ezért, amikor egyházi rendünk abban segít bennünket, hogy életünkben ilyen időszak legyen, különösképpen odafigyelünk Jézus Krisztus tanítására. Szeretnénk, ha vezetne bennünket, szeretnénk, ha bűnbánatra juttatna bennünket és szeretnénk elkötelezni magunkat Mellette. Figyeljünk Jézus Krisztusnak erre a szavára is, ami mellett nem lehet csak úgy elmenni.

Amit Jézus ebben a felolvasott Igében a körülötte levő embereknek mondott, az egy olyan mondat, amelybe ma is beleütközik minden ember, aki Jézus Krisztus hallgatója és az Ő tanításainak megismerője. Elgondolkoztató, hogy ezek a nagyon radikális mondatok Jézus szájából azokhoz szóltak, akik ott voltak. Jézus szájából nagyon kemény mondatokat olvasunk a farizeusok, az írástudók felé, üzent Heródesnek is, de most azokhoz szólt, akik ott voltak Mellette. Ezt olvastuk: *nagy sokaság ment vele.* Ez a sokaság hallgatta Jézust. Az evangéliumokat olvasva láthatjuk, hogy a sokaság követte is Jézust. Ha Jézus kerülőúton ment, ha a Genezáret-taván, híre ment annak, hogy Jézus átment a túlsó oldalra és a sokaság elindult, hogy megkeresse és megtalálja Jézust. Ez a sokaság csodálta Jézust, hogy milyen hatalommal szólt és cselekedett, ennél is furcsábbnak tűnik az, hogy Jézus most hozzájuk szólt. Nekik mondja el, ezeket a kemény mondatokat. Bárki megkérdezhetné, hogy ez nem elég?! Jézusnak nem elég, hogy hallgatják, hogy követik, hogy csodálják? Mit nem adnánk mi, ha lennének körülöttünk néhányan, akik meghallgatnának, még csodálnák is azt, amit mondunk, netalán még követnének is bennünket! Talán mi lennének a világ legboldogabb emberei! Az emberek ma keresik a népszerűséget. És mi a népszerűség? Az, hogy meghallgatnak, követnek, csodálnak. Minden embernek kell ez, és a legtöbb ember úgy gondolja, ha ez megadatik, akkor annál több nem is kell. Népszerű leszel, ismert leszel, gazdag leszel, boldog leszel. Az emberek azt gondolják, hogy ez minden. Jézusnak ez megadatott, amikor viszont a mondatait olvasuk, úgy tűnik, mintha ez nem volna elég Jézusnak. Jézus többet akar, mert Őt nem a látszat érdekelte. Ma sem érdekli Jézust a látszat. Sokan vannak, akik a templomokban minden vasárnap ott vannak az istentiszteleten, hogy meghallgassák Jézust, hogy csodálják Őt. Talán az is ott van a szívekben, hogy jó lenne követni is Őt. Sok ember megnyugszik azzal, hogy „én ide jöttem”, mennyivel jobb vagyok azoknál, akik ide sem jöttek. Vagy szétnézünk és nem esünk bele abba a hibába, amibe a farizeus ott, a templomban, hogy körülnézve olyanokat látunk, akiket magunknál gyengébbeknek ítélünk meg. Sok ember azt mondja, én többször jövök, én többet tudok a Bibliából, több vagyok, mint a másik. Én többet teszek az Isten országa ügyéért, mint mások, s szépen megnyugszunk ezen a látszaton. A látszat az, hogy megvan a helyem, le tudok ülni, szépen tudok viselkedni, én éneklek, én imádkozom, én úrvacsorát is veszek. A látszat megvan! Jézus viszont többet akar tőletek is és tőlem is, mert Jézust a látszat nem érdekli. A felolvasott Ige mondatai erről szólnak.

Mi az a több, amit Jézus tőled és tőlem elvár? Azt mondja Jézus itt az Őt követő sokaságnak: ha valaki énhozzám jön, az még nem az én tanítványom. *Ha valaki hozzám jön, de nem gyűlöli meg apját, anyját, feleségét, gyermekeit, testvéreit, sőt még a saját lelkét is, nem lehet az én tanítványom.* Jézus itt azt teszi nyilvánvalóvá, hogy aki Hozzá jön, az még ne gondolja magát az Ő tanítványának. Ez egy nagyon radikális dolog, mert

mi azt gondolnánk, ha mi Jézushoz jövünk, akkor tanítványaivá válunk. Azok az emberek Jézushoz mentek, és mind az Ő tanítványai voltak! Miért akar még többet tőlük és miért mondja azt, hogy ezek még nem az Ő tanítványai? Azt mondja itt Jézus: ha valaki meggyűlöli apját, anyját, feleségét, gyermekeit, testvéreit és a saját lelkét, az lehet az én tanítványom. Nem mindegy Jézushoz jönni vagy az ő tanítványának lenni? Nem mindegy!

Mit jelent a tanítványság? Azt, hogy az ember mindent felad Jézusért. Amikor azt olvassuk az evangéliumokban, hogy Jézus elhívja tanítványait, ezek az emberek Jézusért mindent elhagytak. Szívükben-lelkükben eldöntötték, hogy ők Jézust követik. Volt, akit Jézus elhívott a halászháló mellől, mást felállított a vámszedő asztal mellől, ezek az emberek mindent, amit addig tettek, feladták Jézusért. Azzal, hogy Jézus tanítványai lettek, alárendelték Jézus akaratának egész életüket, hagyták, hogy ezután Jézus irányítsa őket. Addig más irányította ezeket az embereket, a kenyérkereset, a gazdagság hajhászása, a család. Amikor Jézus elhívta őket, azt mondták: mindezt feladjuk. Ezek után már nem ezek fognak minket irányítani, befolyásolni, hanem Jézus, Te leszel az, aki bennünket ettől kezdve irányítasz, igazgatsz és befolyásolsz, és mi meghajlunk előtted és az előtt, amit Te akarsz. Ettől kezdve oda mentek, ahova Jézus ment, azt tették, amit Jézus mondott. Időnként mást akartak, mint Jézus. Samáriában nem fogadták be őket és tüzet kértek a falura Jézustól. Milyen jó, hogy nem az történt, amit ők akartak, hanem az, amit Jézus mondott és ők meghajoltak Jézus akarata előtt és igazat adtak Neki. Jézus azt mondja itt azoknak, akik Őt követik és ott vannak körülötte, hogy ha valaki Hozzá jön, az megtette az első lépést arra, ahogy tanítványa legyen, de ha nem gyűlöli meg apját, anyját, feleségét, gyermekeit, testvéreit és a saját lelkét, az nem lehet a tanítványa. Nagyon bánt bennünket ez a szó: gyűlölet. Főleg azért, mert Jézus összeköti egy olyan körrel, amely az embert legjobban befolyásolja. Apánk, anyánk mindannyiunknak van. Feleség, gyermek, testvér a legtöbbünknek adatik. Jézus azt mondja, ha valaki Hozzá megy és nem gyűlöli meg őket, az nem lehet az Ő tanítványa. A gyűlölet itt azt jelenti, hogy az a kör, amely téged és engem a leginkább befolyásol és meghatároz, ha továbbra is befolyásol és meghatároz téged, akkor elválaszt Jézustól. Nem tőlük kell elválasztani az embernek magát, hanem a befolyásuktól. Azért, mert Jézus azt mondja: én akarlak befolyásolni. Mert csak az a tanítványom, akit én befolyásolok, akit én irányítok. Ha valaki másnak rendeli alá az életét és nem Jézusnak, az nem az Ő tanítványa.

Vannak olyan befolyások, amelyekről könnyen le tudunk mondani. Sok embert nem érdekel és nem befolyásol például, hogy mi van Afrikában. Hogy ott kiirtják az állatokat és még borzasztóbb, hogy ott emberek halnak éhen. Ez nem dönt le minket a földre. Az viszont, hogy van apánk, anyánk, családjunk, az már befolyásol. Ez lehet Jézusnál hatalmasabb az életünkben. A vér szerinti rokonaink, szeretteink. Akiknek az ember mindig meg akar felelni. Akiktől nem tud elszakadni, akiknek nem tud nemet mondani. Akikre hivatkozva még az Isten akarata elől is kibújik. Jézus nem akar túl sokat? Szakítsuk el magunkat az ő befolyásuktól? Jézus még tovább megy, amikor azt mondja, hogy a saját lelkünket is meg kell gyűlöljük azért, hogy az Ő tanítványai lehessünk. Jézus tanítványa-inak lenni azt jelenti, hogy kizárólag Jézus befolyásolja az embert. Kinek a befolyása, kinek az irányítása alatt állunk? Sok ember szava járása a mi korunkban: „én úgy gondolom” Magamat befolyásolom és elvárom, hogy mivel én így gondolom, azelőtt mindenki hajoljon meg. Ha valaki meg nem gyűlöli a saját lelkét, nem lehet Jézus tanítványa. Sok mindent gondolhatunk Istenről, Jézus Krisztusról, de ha minden gondolatoddal, amit te gondoltál, és amit nem Ő mondott, nem szállsz szembe, és ha ezekkel a gondolatokkal nem szakítasz, nem lehetsz Jézus Krisztus tanítványa. Ez az igazi bűjt. Lemondani a saját igazamról és engedni, hogy Jézus befolyásoljon. Jézus tanítványát arról lehet

felismerni, hogy Jézus befolyása alatt él. Sok ember mondja ma is, igaz, amit Isten kijelent a Bibliában, de „én úgy gondolom hogy...” Ez nem tanítványság. Igaz, amit Isten mond, de én úgy gondolom..., és általában a szöges ellentétét teszik Isten Igéjének. Ha viszont kiszolgáltatom magamat Jézusnak, akkor ennek következményei lesznek. Ezért mondja Jézus a 27. versben, *ha valaki nem hordozza a maga keresztyét és nem jön utánam, az nem lehet az én tanítványom.* Ha valaki Jézus mellett dönt, annak van következménye. Ha valaki ezeket a következményeket nem ismeri és nem hordozza, azt mondja Jézus, hogy nem lehet az Ő tanítványa. Sokszor használjuk rosszul ezt a kifejezést mi is, hogy „fölvettem a keresztemet” Mikor betegek az emberek, akkor azt mondják, hogy a betegség egy nagy kereszt. Jézus nem ezt mondta. Itt a kereszt felvévése azt jelenti, hogy a tanítvány fel kell vállalja annak következményeit, hogy Jézus irányít. Ez a kereszt felvévése. Felvállalni, viselni, túrni azt, amit én azért kapok, mert Jézust követem, mert Jézus irányítása valósul meg az életemben. Jézus is hordozta a keresztet, nem azért, mert Ő bűnös volt, hanem azért, mert Ő kiszolgáltatta magát az Atya akaratának. Az Atyának való engedelmsége eredményezte a keresztet az életében. A kereszten is azt mondják Neki, hogy szálljon le onnan és forduljon szembe az Atya akaratával. Jézus nem fordult szembe az Atyával. Ő is hordta a keresztyét, de nem volt szomorú. Ha szomorú lett volna, akkor nem követte volna Őt annyi ember. Miközben betöltötte az Atya akaratát, olyan légköre volt, hogy az emberek vágytak Rá, hogy közelében legyenek, hogy hallgassák Őt. Ha felveszem a keresztem és Jézust követem, ha engedem, hogy Ő befolyásoljon, akkor nem az a következménye ennek az életemben, hogy szomorú és depressziós vagyok. Isten nem szomorú tanítványokat akar látni, az Atya sok mindent készített nekünk. Amire vágyunk, amire vágysz, az mind a miénk, a tiéd lehet, ha tanítvánnyá leszel. Mert amire vágyunk, az a tanítványoknak elkészített ajándék. Tiéd lehet a békesség, az öröm, a szeretet.

Tiéd lehet az a csoda, hogy Isten betölti a szükségidet, tiéd lehet az erő, amivel betegségedet hordozni tudod, a reménység, amellyel a reménytelenségben reménykedsz, de mindezek csak akkor, ha az ő tanítványa leszel. Ha eldöntöd, hogy az életedet kiszolgáltatód Jézus Krisztusnak. Ha elhatározod, hogy engeded, hogy az Isten Fia befolyásoljon és irányítson téged. Bátorítalak, biztatlak benneteket, akik itt vagytok, hogy legyetek Jézus tanítványaivá ebben a börtben! Ámen.

Gáspár György
Erdőszentgyörgy

Mostantól fogva

Alapige: Máté 26,29
Bibliaolvasás: Máté 26,17–28

Egy pár hete böjtfő vasárnapját ünnepeltük, s ezt az ünnepet úrvacsoravétellel tettük teljesebbé. A böjti időt mi, emberek, többféleképpen éljük meg. Egyesek, amennyire csak lehet, megtartóztatják magukat a különböző zsíros ételektől, mások pedig a szeszes italoktól, s így próbálják megtartani a böjtot. Némelyek csak bizonyos napokon tartják ezt a böjtot, mások pedig az előírt hat hét minden egyes napján. Én ki szeretném hangsúlyozni, hogy bizonyos ételek elfogyasztása vagy azok megtagadása a böjti időben nem üdvösség kérdése. Aki azonban meg van győződve, hogy a különböző ételek megtagadása közelebb viszi az Úr Jézus Krisztushoz és az Ő tanításához, az tartsa meg a böjtot,

aki viszont úgy érzi, hogy a böjtölés eltávolítja az Úr Jézus Krisztustól, az nyugodtan egye meg azt az ételt, amit megkíván.

A most felolvasott Ige a szenvedéstörténet egyik verse. Ez a vers abból a fejezetből való, amelyik ezt az összefoglaló címet viseli: „Utoljára jelenti Jézus szenvedéseit” Ez az Ige is figyelmeztet, hogy a testi és lelki kín, szenvedés elkerülhetetlen velejárói emberi életünknek. Különbség van ezen szenvedések között, de talán különbséget aszerint tehetünk, ki miként válaszol rájuk. A megoldást, az igazi helyes út megtalálását e kérdésben is Jézus Krisztus adja meg nekünk.

„Mondom pedig néktek...” Jézus így kezdi az Ő beszédét. Ott és akkor, vagyis közel 2000 esztendővel ezelőtt, Zsidóország valamelyik területén így szólította meg az Ő tanítványait. Ő tudja, hogy már nem sokáig lehet közöttük testileg, éppen ezért nyomatékos módon oktatja és figyelmezteti őket. Így szólott egykoron azokhoz, akik rátették egész életüket, hogy hűséges tanítványai lehessenek, és a mai napon, böjt negyedik vasárnapján, így szólít meg bennünket is, akik összegyűltünk ünnepet szentelni és szent Igéjével élni. Akiket Jézus megszólít, azokat szavával eligazítja, azok számára ígéretet tesz. S abban, amit mond, az a legcsodálatosabb, hogy nincs szó lemondásról, böjtről, szenvedésre és halálra gondolásról. Ahogy mondtam már, ez az Ige nemcsak azon emberekhez szólt, akik Jézus közvetlen közelében voltak, hanem nekünk is, akik itt vagyunk a templomban és hallgatjuk az Igét. Ezért nekünk is meg kell jegyeznünk, hogy az istentiszteleten való részvétel nem a szomorúság, a lemondás, a komor arccal való járás, de nem is a szenvedésre és halálra való gondolás, hanem a Jézus Krisztus szavára figyelés időszaka. Az igazi keresztyén magatartás azt jelenti, hogy megüresítem szívemet, kisépek onnan minden olyan gondolatot, hamis vágyat és érzelmet, ami Isten és embertársam gyűlölésére ingerelhetne, és átadom megüresített szívemet, hogy Ő töltsen meg a maga Szentlelkével és Igéjével. Átadom neki szívemet, hogy beköltözzék az én életembe, engedvén, hogy Ő formáljon és gyúrjon engem úgy, ahogy Ő akarja. Nekünk fel kell ajánlanunk szívünket Őnek, ahogy énekünk is mondja: „Itt van szívem, neked adom, Uram.” Aki így tudja felkínálni az ő szívét Jézusnak, a Krisztusnak, az bizhat abban, hogy helyesen fog eljárni minden egyes egyéni és közösségi kérdésben.

„Mostantól fogva...” – folytatódik tovább az Ige. Ez a kifejezés nemcsak időmegjelölés, hanem sokkal több ennél. Érzésem szerint a múlt és a jövő, Isten és ember találkozásáról van itt szó. Ez a találkozás az alkalomban lesz nyilvánvalóvá. Az úrvacsora szerzetetésének Igéje, amely megelőzi felolvasott Igénket, vissza- és előremutat. Visszaautal a páskabarányra. Az Ószövetségben pontos leírást kapunk arról, hogy hogyan kellett a páskabarányt elkészíteni – ugyanakkor előremutat Istennek ama Bárányára, aki elveszi a világ bűneit. Mondanom sem kell, hogy Istennek ama báránya maga az Úr Jézus Krisztus, aki elmondja ezeket a szavakat. Ha összehasonlítjuk az Ószövetségben előírt páskabarány megáldozását azzal, ahogy Jézus és tanítványai megülik ezt az alkalmat, akkor azt kell mondanom, hogy Jézus külsőségeiben pontosan úgy ünnepli tanítványival a páskavacsorát, ahogy Izrael fiai minden időben ünnepezték, azzal a kiegészítéssel és megtoldással, hogy a hagyományoknak, a tartalmukat vesztett szavaknak visszaadja Istentől rendelt értelmét: ti. Jézus a maga életét adja váltságdíjként a bűn rabságába esettek, és sokszorosán visszaesettek kiszabadításáért. A páskavacsorán mindig szerepe volt a szabadulásnak, mégpedig az egyiptomi fogságból való szabadulás feletti örömmel, hálaadásnak, de a reménységnek is, Isten további csodálatos cselekedetei, valamint megtartó és gondviselő szeretete iránt.

A mi mindenkori úrvacsoravételünk is akkor igazi, ha ez az öröm, mégpedig a bűn bilincseiből való szabadulás öröme hatja át. Megváltásunk e szabadításunk feletti hála és öröm, és a Krisztus visszajövetelére tekintő reménység. A szőlőtökének termése, amiről

itt szó van, nem csupán a büntörlő vér jelképe, hanem inkább az öröm, az együttlét jele, a Vele való élő szövetség új bora. Jézus ezen vacsorával, nem a páskabarányal, hanem az utolsó vacsorával, előkészíti övéit az örökkévalóságra. Akik itt közösségben vannak vele, akik elfogadják keresztfán szerzett egyetlen áldozatát, azoknak, hitünk és reményességünk szerint, közösségük lesz vele az Ő Atyjának országában is, abban az országban, amelyet Ő készít az Őt követőknek.

„Veletek az én Atyámnak országában”, fejeződik be az Ige. Milyen csodálatos tanítás! Nem magában és nem magunkban. Sem itt, sem ott. Vajon figyelünk-e kellőképpen erre? Az Atya országa velünk és bennünk. Ez a „veletek” most hitben a miénk, egykor pedig a színről-színre látás szerint Jézus visszajövetelével valósul meg, teljes dicsőségben, az irgalmas ítéletben és kegyelemben. Tehát tudjuk, hogy országának ereje már most itt közöttünk működik. Itt van ez ország az igazság, békesség, öröm megvalósulásában. Hinni, remélni, szeretni tudni már nem a jövő, hanem az itt és most valósága.

Ma egy rövid igeverset hallgathatunk meg Isten kegyelméből, amelyből megérthetjük, hogy közösségben vagyunk Vele, itt e gyülekezeti közösségben, és egykoron odaát, az Ő országában. Imádkozzunk, hogy mostantól fogva szívünkben, életünkben, családjunkban, gyülekezetünkben váljék valóra ez az ígélet. Ámen.

A szeretet színei

Hadd kíséreljem meg legalább elsorjázni a Nagy Szerelem-Szeretetteljes egységének színeit. A kicsiben gyakorolt nagy szerelem-szeretet:

1. Tapintat. A meglátás és meg nem látás művészete ez.
2. Türelem. Ő más, másként reagál, én mégis szeretem.
3. Figyelem. Nem figyelem, hol hagyta fedetlenül a szívét, hogy odanyilazzak. Egy-egy szál virág, de nem a sírjára: még az életében. (Az óriáskoszorúk legtöbbször a rossz lelkiismeret virágai!)
4. Áldozat. Egész lényemből, időmből, pénzemből a másikért. Akár a vállvetve élés hűségét is mondhatnám.
5. Átlátszóság. Nincs mit takargatnom. Bár még ilyen vagyok. (Nem: „én már ilyen vagyok, vedd tudomásul.” Ez a totális elmeszesedés önvallomása.)
6. Megbocsátás. A felejtés és az elfelejtés készsége. Nincs összegyűjtött harag, mert az már gyűl-öl-et.
7. Derű és humor. Távolságot teremtenek attól, ami fáj és feloldanak.

Jogosan felvetheti valaki a kérdést: van ilyen szerelem-szeretet a valóságban? Nos: van! De ahogy a boldog népeknek nincs történetük, a boldog párkapcsolatoknak sincs. Nem kiáltoznak, nem panaszkodnak, nem sikoltoznak, nem válnak, tehát nem látszanak, „csak” vannak.

Gyököcssy Endre

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Az irgalmas samaritánus

Alapige: Lukács 10,25–37

Az Ige megértéséhez

A II. sz. gnosztikusai, talán Marcion is, később az egyházatyák, köztük Iréneusz és Origenész allegorikusan magyarázták példázatunkat, miként Luther is, aki nem kevesebb, mint tíz prédikációt szentelt e példázatnak. Kálvin viszont határozottan elvetette az allegorikus értelmezést, sőt még a krisztológiai értelmezést is kerüli. Nála a samaritánus nem Krisztus-kép. Azonban sem a patrisztikus, sem a középkori értelmezéseket nem szabad egyértelműen elvetni, melyek a samaritánusban Krisztus, a kifosztott és félholtra vert emberben pedig a mindenkori Ádám képét látják. Hát nem indult Jézus is könnyörületességre a szenvedés, a magány, a gonosz láttán? Hát nem ő az áldott orvos, aki azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett? Aktív irgalmassága mögött nemde eudokia, azaz isteni jóakarát, Isten cselekvő jósága, üdvözítő szándéka áll? Ezért helye van példázatunk krisztológiai értelmezésének, miként azt Barthnál és az újreformátori teológiában is észleljük.

25. v. A törvénytudó, azaz a nomikos Jézust didaskalosnak, azaz törvényt tanító mesternek szólítja, azzal a szándékkal, hogy megkísértse őt: kiérdemelte és jogos-e ő erre a megtisztelő címre? A zsidó teológia egyik legfontosabb, az örök életre vonatkozó kérdését szegezi Jézusnak. Ezt kérdezte Jézustól a gazdag ifjú is. (Mk 10,17)

26. v. Jézus ellenkérdéssel válaszol: „A törvényben mi van megírva, mint olvasod?” Az anaginóskó jelentése olvasni, felismerni, de itt inkább idézni, recitálni jelentéssel bír, hiszen Jézus szeme előtt most maga az Írás lebeg.

28. v. touto poi ei kai dzésé = ezt cselekedd, és élsz. Jézus a jó cselekedetet állítja a törvénytudó elé az örök életre vezető útként. Mintha azt mondaná: a teológiai tudományok mit sem segítenek rajtad, ha Isten és a felebarát iránti szeretet hiányzik belőled.

29. v. plésion = felebarát. Így adja vissza a LXX a reat, mely a ra'ah = valakivel kapcsolatban lenni kifejezésből származik, és az emberi kapcsolat minden formáját felöleli, pl. Bír 14,20. A felebarát az, akihez közöm van, lehet a szomszéd (2Móz 11,2), a barát (2Sám 13,3), a felebarát (2Móz 2,13; ApCsel 7,17), az embertárs (Péld 6,1) vagy egyszerűen a másik ember (Hós 3,1), akik mind-mind Isten szövetségéhez tartoznak. Ha a plésiont helyhatározószóként értjük, akkor jelenti azt, aki közel áll hozzám. E szerint Károli így is fordíthatta volna ezt a kérdést: „De ki van hozzám közel?” A Lutherfordítás éppen ezt adja vissza a der Nächste fordítással, azaz a legközelebbivel. Példázatunkban krisztológiai értelmezés szerint Isten a távolból jött közel, és Jézus Krisztusban felebarátunkká lett, akiben aláhajol a bűn által meggyötört teremtményéhez és könnyörül azon. Kálvin ezt írja a 29. vers kapcsán: „A legidegenebb ember is felebarátunk, mert Isten minden embert elkötelezett, hogy egymást segítse. A felebaráti viszony nem szorítkozik csak a barátokra vagy a vérrokonokra, hanem kiterjed az egész emberi nemzetre.

30. v. léstés = rabló. *Josephus Flavius* szerint Jézus idejében a menekülő és bujdosó zélókat rablóknak tekintették, ugyanis rejtőzködésük miatt rablásból tartották fenn magukat. Jézusnak ez a példázata is konkrét történelesen nyugszik.

émithanés = félholt. A pap és a lévita halottnak vélhették őt, s ezért kerülték el. Míg azonban a papnak a 3Móz 21,1 skk. szerint tiltott volt a halottak érintése a vérrokonok kivételével, addig a lévita csak kultikus szolgálat idején kellett vigyázzon tisztaságára. A lévitát tehát semmi sem gátolta a félholt érintésétől.

31. v. antiparerchomai = elkerülni. Az anti = valamivel szemben, ellenében, és a para (dat.) = mellett prepozíciók egymásmellettsége azonban pontosabb értelmezést nyújtanak: a pap és a lévita úgy kerülték el az áldozatot, hogy kitértek előle az út másik felére, azaz az ellenkező oldalra.

33. v. splagchnidzomai = részvétellel lenni valaki iránt, megszánni valakit. A részvéttel karitatív cselekedet kellene kövesse. Igazi meglepetés a samaritánus etnikai identitásának és karitatív magatartásának disszonanciája, hiszen az cselekszik itt jót, akit eleve gonosznak asszociálnak. Az úton fekvő áldozat sebei mintegy „szíven ütik” a samaritánust, a látványon „majdnem meghasad a szíve” Szó szerinti fordításban valami ott belül megindult. Lukács a kifejezést máshol is használja, amikor arról beszél, hogy Isten és Jézus aláhajol az emberhez. E görög kifejezésnek megfelelő héber kifejezés az édesanyjai gyámolításra, az anyaméhre utal. A görög kifejezés tehát gyengíti a szöveg eredeti vitalitását.

34. v. A trauma = seb kifejezés arra enged következtetni, hogy az áldozat védekezett. A samaritánus katedésen ta traumata autou = bekötözte annak sebeit. Nehezen hihető, hogy kötözőszer lett volna nála, inkább alsóruhájából, vagy fejét takaró kendőjéből téphetett egy darabot.

elaion kai oinon = olajat és bort. Az olaj enyhíti a seb okozta fájdalmat (Ézs 1,6), a bor fertőtleníti. Egyébként a fordított sorrend volna a helyesebb. Nem helytelen a Szentlélek olajjal való felkenésére és az úrvacsora lelki sebeket gyógyító hatására, a vendégfogadó alatt pedig az egyházra gondolni.

37 v. 'o poiéas to eleos met autou = az, aki könyörült rajta. Eleos = irgalom, poieó = tenni, cselekedni. A törvénytudó kerüli szájára venni a gyűlölt samaritánus megnevezést, csak egy mutató névmásra méltatja őt. Ma kutinak nevezik őket, ugyanis Sargon király az akkád Kut környékéről deportálta őket Samáriába 722-ben, amikor elfoglalta Izráelt (2Kir 17,24,30).

kai su poiei omioís = te is ekképpen cselekedjél. A hangsúlyozott su = te az imperatívus poiei = cselekedj előtt arra utal, hogy a törvénytudó személyesen is kötelezett az irgalmas cselekedetre.

Prédikáció

A. *De ki az én felebarátom?* Ugye, nem jelent számodra problémát az a parancs, hogy szeresd az Urat, a te Istenedet, és semmi kifogásod sincs ellene? Ellenben az a parancs, hogy szeresd felebarátodat, már neked is gondod okoz. Te is azt kérdezed, amit a törvénytudó: Jó, jó, de mégis ki az én felebarátom? Minden ember? Vagy válogathatok közülük, és milyen kritériumok alapján? Az is az én felebarátom, aki maga tehet arról, hogy olyan mélyre süllyedj? Csupán ízlés kérdése, hogy ki az én felebarátom? A farizeus azt mondja, hogy az ő felebarátja csak farizeus lehet. Az esszénusok szerint a „sötétség fiait” gyűlölni kell. Egy régen élt rabbi azt állította, hogy az eretnekeket, a besúgókat és a hitehagyottakat „gödörbe kell lökni, és nem kell kihúzni” A Midrás szerint nem kell könyörülni azon, aki nem rendelkezik istenismerettel, az apokrif Sir 12,4–6 szerint

„Ne könyörülj az istentelenen!” Ez keresztyéni? Semmi esetre sem! A hagyomány szerint egy kútba esett ember hangosan kiáltott segítségért. Buddha jött arra, hallotta a kétségbeesett kiáltást, odament a kúthoz, behajolt, és így vigasztalta a szerencsétlent: „Az élet szenvedés, nyugodjál bele”, s ezzel továbbállt. Később Konfucius is arra járt, hallotta a segélyhívást, odament a kúthoz, rátámaszkodott annak kávéjára, s így szólt: „Ha felugrasz és elérlek, megragadlak és kihúzlak. Hát ugorj!” Próbálgatta is a szerencsétlen, de már nagyon gyenge volt, s mindegyre visszaesett. Majd Jézus is arra jött. Hallva a kétségbeesett segélykiáltást, odament, palástját levetve leereszkedett a kútba, szó nélkül a hátára vette a szerencsétlent, és felhozta a sötét kútból a világosságra. Ennek a rövid elbeszélésnek az a címe, hogy „Milyen a keresztyén?” Hát ilyen! Ez a Jézus szerinti. Ezt jelenti példázatunkban a „könyörületességre indula”

1. *Ne azt kérdezd, hogy ki a te felebarátod!* Légy te a mások felebarátja! Ne azt kérdezd, hogy a közösségen belül hol húzódik meg a szeretet határa, hogy meddig érjen a kötelességed, hanem cselekedj úgy, mint a samaritánus. Ne vitatkozz törvénytudó módra, ne legyenek fenntartásaid, ne formálj jogot magadnak arra, hogy éppen te dönts el, hogy ki a te felebarátod, hanem cselekedj. Állj az elesett mellé, irgalmasan cselekedj vele, anélkül, hogy az ezzel járó költségekre gondolnál, vagy saját biztonságodat helyeznéd előtérbe, vagy saját kényelmedre gondolnál. Miközben a törvénytudó a 29. v.-ben a szeretet tárgyára kérdez rá: *kit* tekintsek felebarátomnak, addig Jézus a 36. v.-ben a szeretet *alanyára* kérdez rá: *ki* cselekedett felebarátként. Míg a törvénytudó önmagára tekint, amikor azt kérdezi, hogy hol van az ő kötelességének határa, addig Jézus a szenvedőre mutat, és azt mondja neki, de neked is: képzelj magad az ő helyébe, gondolj arra, hogy ki vár *tőled* segítséget. A szeretet parancsa nem ismer korlátokat. Senki sem állhat tőled oly távol, hogy ne lennél kész érte és mellette az életedet is kockáztatva kiállni. Erről beszél a pogány, etnikailag kevert, korcs samaritánus példája. Te annak kell a felebarátja légy, aki a segítségre szorul, még akkor is, ha az nem honfitársad, sőt ellenséged. Jézus ebben a példázatban az emberiség nagy kérdését feszegeti, a barát–ellenség kérdését. Ő elutasítja az e szerinti válogatást, megosztást, a barát–ellenség megkülönböztetést. Az irgalmasság szükségszerű megnyilvánulásával szemben a felekezeti, nemzeti hovatartozás, a párttagság korlátja elveszti jelentőségét.

2. *Akarsz-e a felebarátom lenni?* Erre válaszolj, és ne kérdezz! Téged kérdez ma a kifosztott, félig agyonvert, az út porában ott hagyott áldozat. Sem a pap, sem a lévita nem akarta meghallani a kérdést, hiába kérdezte őket az áldozat. De amikor a samaritánust is megkérdezte, hogy „Akarsz-e a felebarátom lenni?”, akkor ő igent mondott, de nem szóval, hanem irgalmas cselekedettel. A papnak és a lévítának „ezer oka” lehetett arra, hogy ne segítsen. Te is ezer okot sorolhatnál fel, hogy miért nem segítettél, és miért mentél el az áldozat mellett, mint a pap és a lévita? Te is így igazolod-e magad: „A legjobb akarat mellett sem tudtam volna segíteni?” Jól tudunk magyarázkodni, ahelyett, hogy segítenénk! Hát nem csoda, ami akkor és ott, a Jeruzsálemtől 400 méterrel alacsonyabban fekvő Jerikóba vezető 27 km-es úton történt, melyről Josephus Flavius azt írja, hogy „sziklás és elhagyott”? Miért csoda? Azért, mert a samaritánus lelki füleivel is hallja a kifosztott, félig agyonvert ember ki nem mondott kérdését: „Akarsz-e a felebarátom lenni?” Azért is csoda, mert árut szállító kereskedő létére is kockáztat, késlekedik, és nem menekül ezen az elhagyott, veszélyes úton, nehogy őt is kirabolják, hanem megáll, időzik, és irgalmasan cselekszik. Azért csoda, mert képes volt úgy szeretni felebarátját, mint önmagát. Ő teljesíti és nem a pap meg a lévita a „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” parancsolatot. Jézus most éppen téged emel ki a törvénytudó kérdező pozíciójából, és olyan helyzetbe állít, melyben nem te kérdezel, hanem téged kér-

deznak: „Akarsz-e a felebarátom lenni?” Hallod a kérdést, szoktad-e hallani? Látni látod a kérdezőt, de hallod is őt? Képzeld magad az ő helyzetébe, és ne menj el mellette részvétlenül.

B. ...és könyörületességre indula

Egy idős alattvaló kért bebocsáttatást Hadriánusz császár színe elé, hogy kérelmét személyesen adhassa át a császárnak. A császár ezzel a megjegyzéssel utasította vissza öreg alattvalóját: „Most nincs időm arra, hogy meghallgassalak téged.” Az öreg dühösen csak ennyit mondott: „Ha nincs időd, akkor nem is vagy császár!” A császár annyira meglepődött, hogy bocsánatot kért, és átvette a kérelmet. Ha nincs időd az esetetek számára, nem is vagy keresztény. Ha neked minden más sürgősebb, mint valakire néhány percet áldozni és segíteni, akkor nem is vagy keresztény. Milyen ellentmondásos: a pogány samaritánus keresztény módra viselkedik. Hány magát kereszténynek valló ember nem is keresztény, és hány általad pogánynak titulált ember valóban keresztény.

A samaritánus keresztény módon viselkedik. Felismeri a helyzetet, odamegy a sebe-sülthöz, fáradságot és áldozatot nem kímélve mindent megtesz, hogy segítsen annak fájdalmán. Mit is tesz? Azt, ami a legtermészetesebb, ami annyira magától értetődő kell hogy legyen: bekötözi sebeit, a rablótámadás helyszínéről elszállítja és a vendégfogadóban elszállásolja. Heroizmus? Nem! Csak azt teszi, amit tennie kell! Sem többet, sem kevesebbet. Képes vagy-e te is erre? Nem kell ehhez Szent Mártonnak, Assiszi Szent Ferencnek, de még csak Pestalozzinak sem lenned. Ez a samaritánus látta, amit mások nem láttak. Te látod a bankok által kifosztott, testileg-lelkileg megnyomorított, utcára kilakoltatott embereket, a drog, az emberkereskedelem, a szexturizmus áldozatait, akik egy gazdag világban koldusszegényekké lettek? Nyitott szemmel jársz-e? Érzed-e, hogy közöd van hozzájuk, hogy nem szabad szó nélkül, segítség nélkül hagynod őket? Látod-e te is, hogy az ember, Isten teremtménye, a bűn áldozatává és jövevényé lett ezen a földön?

Nézz Jézusra, a Mennyei Samaritánusra, aki azért jött, hogy ha te is rablók kezébe esnél, sebeidet bekötözze, a Szentlélek olajával felkenjen, és az úrvacsora borával és kenyérével meggyógyítson. Csak akkor leszel ép, egész, egészséges ember, ha ez a Mennyei Samaritánus feléd hajol, felemel, ápol és gondot visel rád. Mert te is szabadításra és megváltásra szorult ember vagy, hogy aztán te magad is mások iránt irgalmas lehess. Először neked kell meggyógyulnod és felülről megajándékozottá válnod, hogy te is az esetetek iránti könyörületességre indulhass, hogy Krisztus szerint élhess, aki előbb szeretett és talpra állított téged.

„Egy ember megy vala alá...” Így kezdi Jézus ezt az igaz történetet. *Csak egy ember!* Semmi mást nem mond róla. Eszedbe jut olykor neked is egy ember, akinek évek óta tartozol, talán csak egy jó szóval, egy még mindig meg nem írt levéllel, néhány perces látogatással? Eszedbe jut olykor neked is egy ember, akinek ígértél valamit, de sohasem teljesítetted? Csak egy ember! De ez az ember a *te embered!* Lehet, hogy a te embered nem fekszik félholtan az út porában, de ugyanabban az utcában lakik, mint te, ugyanannál az asztalnál ül, amelynél te, azonos lépcsőházban laktok, ugyanazon házsza alatt léptek át a kapun. Tudom, hogy nem gyűlöld őt, mint a zsidó a samaritánust és fordítva, de elmész mellette, olykor el is kerülöd. Minek szóba állni vele? Az egész életünk maga a Jeruzsálem és Jerikó közötti sziklás, elhagyott és magányos út: százan és ezren fekszenek ott, és elkerüljük őket. *Kerülő úton járunk.*

Ez az út a pap és a lévita útja, akik szolgálatuk végeztével útban hazafelé ahelyett, hogy összekapcsolták volna istentiszteleti szolgálatukat a felebaráti szeretettel, elmulasztják azt. A templomból egy-egy istentisztelet után milyen szívvel megyünk haza? Isten szolgáinak csődjén és az általuk annyira gyűlölt samaritánus önzetlenségén kell

Jézus hallgatóinak lemérniük egyfelől a szeretet parancsának feltétel nélkülségét, másfelől annak hatástalanságát. Képesek voltak az egyház papjai és lévítái az egyház kétezer éves történelme folyamán az irgalmas samaritanus szolgálatára? Afrika kirabolt, kifosztott, rabszolgasorsba taszított fiainak láttán megindult-e a keresztyén ember lelke? Nemde ahelyett, hogy a Jézus Krisztusban hozzájuk közel jött Istent vitték volna nekik, egy istentelen világ cinizmusával érkeztek a feketék földjére, egy olyan világból, ahol a hatalom és a profit vitte a szót? És nem csak Afrikában. Gondoljunk a britek által két alkalommal is ópiumháborúba kényszerített Kínára a 19. században. A Nyugat keresztyén hitéből és kultúrájából nem segítség érkezett a harmadik világ elesettei számára, hanem gyarmatosítás. Hát csoda, ha a pogány, de irgalmas samaritanus *közelebb állt az örök élethez*, mint a jeruzsálemi templom irgalmatlan papja és lévítája? És ma ki áll közelebb Jézushoz? Az egyház és annak szolgálói, vagy a világ és annak pogány, de irgalmas samaritanusai? Az irgalmas samaritanus története komoly intés a ma keresztyén egyházának. Az egyház nem járhat kerülő úton, a pap és a lévita elesetteket elkerülő útján, hanem csak az irgalmas samaritanus elesettekhez vezető útján. „Mert mi haszna atyámfiain, ha valaki azt mondja, hogy hite van, cselekedetei pedig nincsenek?”

Mert látták az én szemeim a te üdvösségedet. Boldog szemek. Előbb Jézust kell látnod, hogy meglásd elesett embertársadat. Ez a sorrend. Az egyházatyák többsége textusunk magyarázatát a 23. és 24. versek felolvasásával kezdték: „*Boldog szemek*, melyek látják azokat, amelyeket ti láttok...” Nem boldog szemek a papok és a lévíták, az írástudók és a farizeusok szemei, mert nem látják, és nem hallják, amiket Jézus igaz tanítványai látnak és hallanak. Szemük van, és nem látnak, fültük van, és nem hallanak. Jézus azt akarja, hogy a te szemeid is boldog szemek legyenek. Azt akarja, hogy zavaros szemeid kifényesedjenek üdvösséged láttán, réveteg, türes, részvétlen, semmitmondó szemeid megteljenek meleggel és étellel, mint az agg Simeoné, amikor meglátta az Üdvözítőt. Azt akarja, hogy tisztán látó szemeid legyenek, hogy minden nap meglásd az élet sziklás, meredek, magányos útján a bűn által kifosztott, megnyomorított testvéreidet.

A történet azzal fejeződik be, hogy a törvénytudó Jézustól tanulja meg a felebarát új definícióját. Te is tőle tanuld meg, s a te számodra is, ami egykor kérdés volt, többé nem lesz az: te vagy a felebarátja annak, aki bajba jutott és segítségre szorul. A 37. vers az *imitáció* keresztyén perspektívája, azaz mától kezdve te is *hasonlóképpen* cselekedjél. De ennek van egy feltétele: először Jézusnál kell járnod, s nála erőt merítve térj vissza a Jeruzsálemből Jerikóba vezető életútra, ahol sok-sok elesett fog téged is megkérdezni: „Akarsz-e a felebarátom lenni?” Ámen.

Ajánlott és felhasznált irodalom

- BOVON, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK 2. Teilband, Lk 9,51–14,35. Benzinger-Neukirchener Verlag, 1989, 81–99.
- BUKOWSKI, P.: 13. Sonntag nach Trinitatis. In: *Göttinger Prediktmeditationen*. 33. Jahrgang, Heft 4., Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1979.
- DEHN, G.: 13. Sonntag nach Trinitatis. In: Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 1. E. Müller Verlag, Wuppertal-Barmen, 1962, 266–270.
- FALKENROTH, U.: Der Nächste. In: Coenen, L. – Beyreuther, E. – Bietenhard, H.: *Theologisches Begriffslexikon zum Neuen Testament*. I. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1967, 149–151.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 220–225.

- HOFFSÜMMER, W.: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe*. 2. 3. M. Grünewald Verlag, Mainz 1990, 78–79., 91.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 200–203.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. III. Sylvester Nyomda, Budapest 1941, 215–218.
- LÜTHI, W.: *Das Lukas'evangelium*. F. Reinhardt Verlag, Basel 1958, 349–354.
- PEUCKER, H.: Kutha. In: Gutbrod, K. – Kücklich, R. Schlatter, Th.: *Calwer Bibellexikon*. Calwer Verlag, Stuttgart 1979, 788.
- RATZINGER, J., Benedikt XVI.: *Jesus von Nazareth*. Herder Verlag, Freiburg-Basel, Wien 2006, 234–241.
- SCHMITHALS, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Zürcher Bibelkommentare, 126–128.
- VARGA Zsigmond: Lukács evangéliumának magyarázata. In: Bartha T. (szerk.): *Jubileumi Kommentár. A Szentírás Magyarázata*. Budapest 1969, 79.

Krisztus-tudat

Végül minden egyszerűvé válik.
Hallgatom, hogy mit mond ama Názáreti Férfiú:

Én vagyok a világ világossága.
Végül világosság ragyog fel.
Én vagyok a kenyér.
Belétek költözöm, hogy éljete.
Én vagyok a pásztor.
Nem pusztultok el.
Én vagyok az út, az igazság és az élet.
Életek eljut a célig.
Én vagyok a szőlőtő.
Én adok örömet, ünnepet, adom a Lelket.
Én vagyok az ajtó. A szabad bejárat.
Ajtó, amely átvezet a halál falán is.
Én vagyok a feltámadás és az élet.
Bennem megtaláljátok a jövőendő életet.

Kik vagyunk hát, ha Krisztus lakozik bennünk?
Ti vagytok, mondja ő, a világ világossága, egyek velem.
Mi vagyunk az ajtó, amelyen át mások beléphetnek a házba.
Mi vagyunk a kenyér, az életerő, amire másoknak szükségük van.
Mi vagyunk az ünnepi bor egymás számára.
Mi vagyunk a pásztorai azoknak, akiknek pásztorra van szükségük.
Nem mi vagyunk az út, de az úton járunk.
Nem mi vagyunk az igazság, de kiállunk mellette.
Nem mi vagyunk az élet, de Krisztus, az élet, bennünk lakozik.
Nem mi vagyunk a feltámadás, de arrafelé tartunk.
Nem mi vagyunk Krisztus, de benne élünk.
Általa vagyunk, amik vagyunk: Isten fiai és leányai.
Életünk hálaadás azért, hogy azok lehetünk.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

Jókedvű adakozás

12.

Alapige: 2Korinthus 9,7

Talán furcsának tűnik, hogy idehozom erre a nagy ünnepi alkalomra ezt a „prózaianak” tűnő Igét, mellyel Pál apostol a jeruzsálemi szegény keresztyének számára rendezett gyűjtésre buzdít, s amellyel mi is istentiszteletünkön adakozásra buzdítjuk a híveket. Pedig ha belegondolunk, éppen itt az esküvő ünnepélyes perceiben van jelentős mondanivalója.

1. Éspedig először azért, mert a házasság lényege **az adakozás!** A házasság olyan kapcsolat, amelyben nem pénzt, elsősorban nem pénzt kell egymásnak adni, hanem szeretetet és hűséget, türelmet, megértést, naponkénti, ezerféle kis és nagy szolgálatot. Ezt a szeretetet nem pótolja a pénz. Hány házasságot látunk, ahol nem probléma a pénz, még-sincs boldogság, mert a házasfelek csak egyoldalúan kapni akarnak, és nem adni. A boldogság titka: add a szíved, eszed, erőd, időd, életed a másikért, a másiknak. Ezen áll vagy bukik tehát a boldogság először: sikerül-e adakozó emberré lenni?

2. Másodsorban azonban azon, **hogyan** fogjátok végezni ezt az adakozást. Lehet ugyanis – amint azt sokszor látjuk – szótlantul, keményen, mogorván, zordul, olykor durván, idegesen. Ámde lehet úgy is, ahogy Pál apostol írja: **jókedvűen**. És ez csodát művel! A jókedvű adakozás kétszeres, százszoros érték. A jókedv az egyik legnagyobb adakozás a házasságban. Kérjétek Istent, hogy ilyen adakozók lehessetek!

3. Már csak azért is, mert **Isten maga is ilyen jókedvű adakozó**. Az volt, amikor kegyelemből adta értetek az Ő Egyszülött Fiát. Az volt, amikor egymásnak adott benneteket is jókedvűből. És az kíván lenni holnap, holnapután, amikor látja, hogy sok küzdelem, kísértés, kereszthordozás között és ellenére is ti megmaradtok egymás felé, családok felé, az emberek felé jókedvű adakozóknak.

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

IX.

Akarsz-e meggyógyulni a halálfélelemből? *

A bethesdai beteg nem egyedül feküdt harmincnyolc éven át „nyoszolyáján” Ott kurgott – hol a fejénél, hol a lábánál – a halál. Lehet, hogy félt tőle – lehet, hogy barát-
kozott vele. Lehet, hogy hívta – lehet, hogy hessegette. De egy biztos: foglalkozott vele.
Hiszen beteg volt. És mi?... És te?...

„Mi lesz veled, emberke?”
Hogyha már van szemed,
akarj hát – látni is:
jobb kézzel integet,
bal kézzel rádtalál,
mentséged bármi is,
utolér a halál.

Ne hidd, hogy megmaradsz,
jól tudja tested is:
száz év – az egy arasz,
tíz év – csak egy pillanat.
Csontváz van benned is,
az Isten learat!...

Egy férfi rosszul lett az éjjeli műszak kezdetén. Hazaküldték. Szorongó, szédülő ér-
zésekkel szállt le a villamosról és vágott neki a gyéren világított külvárosi utcáknak,
hogy hazatámolyogjon. Az egyik utcasarkon – egészen váratlanul – egy férfi csatlako-
zott hozzá. Kedvesen köszöntötte a lázasan botorkáló embert:

- Jó estét!
- Jó estét! – fogadta ez bágyadtan. Ismerős volt az idegen arca, és mégsem tudta, ki-
csoda. Szótlatlanul haladtak egymás mellett. Akkor a beteg férfi megbotlott. A másik szó
nélkül belekarolt és így mentek tovább.
- Hova megy? – törte meg az idegen a késő este csöndjét.
- Haza! – felelte a beteg.
- És aztán? – faggatta tovább a másik.
- Hogy-hogy „és aztán?” – állt meg egy pillanatra a tántorgó ember.
- Ha hazaér, azután hova megy? – ismételte meg a kérdést az ismerős idegen.
- Hová megyek?... Hát... az ágyba. Nagyon rosszul vagyok!
- Mentek egy sarkot, amikor az idegen újra megszólalt:
- És aztán hová megy?

* Gyökössy Endre: *Akarsz-e meggyógyulni?* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Az egyre nehezebben támolygó beteg meghökkent:

– Honnan... hová megyek?!

– Hát az ágyból? – folytatta az ismerős idegen kedvesen.

– Ne bolondozzon! – csattant fel a beteg férfi.

– Nem bolondozok, komolyan kérdezem! – felelte amaz.

– Hát hova mehetnék? Ha jobban leszek, munkába megyek!

Közben megérkeztek egy külvárosi, telkes házhoz. A beteg ember kulcsot vett elő és kinyitotta a kaput. Kezet akart nyújtani és köszönetet mondani kísérőjének, amikor az újra megszólalt:

– És ha nem gyógyul meg, akkor hova megy?

A lázas ember „kiborult”, és szinte belekiabált az éjszakába:

– Hát hová?!?! A mindenit magának!... Akkor megyek a pokolba, és most menjen maga is! – s azzal be akarta csapni az ajtót. De a másik szelíden megfogta a karját:

– Félek, hogy igaza lesz, ezért azt kívánom, hogy gyógyuljon meg! – mondotta halkán. Ezzel továbbment a kihalt utcán.

A férfi – hosszú betegség után – meggyógyult. Legbelül is... Gyakran beszélt az „ismeretlen ismerőről”, és arról a belső békességről, aminek az az éjszakai beszélgetés volt az elindítója.

De álljunk meg egy pillanatra.

Hadd nézhessen ki rád a betűk közül az Ismeretlen Ismerős, és felelj te a kérdésére:

Quo vadis? Hova mégy?

Ingerel a kérdés? Bocsáss meg! De ha ingerültséged közül ez a válasz szivárgott elő: – Hová? Hát egy gödörbe!... – akkor igazad van. Valóban egy gödörbe méysz, ahol feltör a talajvíz, vagy akácgyökerek fűzik fel a gerincet, vagy vakond gyűjt magot az urnádba... Igazad van! Testednek ez a sorsa – de amikor már nem lesz tested, TE hová mégy?!

Sehová?

Valóban – sehova?

Nem gondoltál még soha arra: hátha tévedsz? Vagy még sohasem tévedtél?... – Őszintén, becsületesen válaszolj: még sohasem tévedtél? Neked mindig igazad volt?

Nem gondoltál még arra, hogy „hátha, mégis” ebben a dologban Jézusnak van igaza? Hogy hátha, mégis Jézus jobban ért ehhez? Hátha, mégis Jézus többet tud erről a dologról?!... – És a végén, életed legvégén mégis valamerre menned kell – test nélkül már, de menned kell...?! Akkor hova mégy?

„Azt nem lehessen tudni!”

De lehet. Nem titok ez. Jézus sokszor, sokféleképpen megmondotta, hogy a végén – tovább megyünk. Ki erre – ki arra. Igen. Ki „jobb keze felé, ki bal keze felé”. Ki örök életre, ki örök halálra. Ki üdvösségre, ki kárhozatra. Ki öröme, ki „fogcsikorgatásra”. Mert a halál nem pont. Nem is kérdőjel. A halál kettőspont. Földi életünk rövidke mondatának *kettőspontja* után hosszú folytatás következik. Rettenetes vagy csodálatos folytatás. Efféléket mondott Jézus a halál-után-ról.

Ha pedig Jézusnak mégis igaza van – ha mégis Jézusnak van igaza, és valaki éppen ma tenné életed után ezt a kettőspontot: hová mennél? Akkor Te hová mennél? Hol töltenéd az örökkévalóságot?

Nem tudom!

Azért ingerelnek, borzolnak, talán idegesítenek ezek a betűk és a betűk mögül Valaki, hogy gondolkozz rajta és tudjad:

Nem „majd egyszer”, hanem MOST! Most, amikor még van idő!

Nyugtalanítottak ezek a sorok? *Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben és higgyetek énbennem!* (Jn 14,1)

Legalább annyira, hogy tudd: Ő nem akar becsapni, félrevezetni senkit!
Hallgasd csak, mennyire érthetően beszél, libapásztoroknak és professzoroknak egyaránt:

Az én Atyám házában sok hajlék van, de ha nem így volna, megmondtam volna nektek! (Jn 14,2)

Hihető számodra legalább annyi, hogy „megmonda volna”, ha nem így lenne?!

Így folytatja: – *Elmegyek, hogy helyet készítek nektek...*

„A nagyvilágon e kívül” – VAN még számodra hely... Egyetlenegy hely, amit Jézus Krisztus készített számodra. Igaz, drágán vette meg ezt a hajlékot! Micsoda árat fizetett érte!... Milyen véresen és verejtékesen harcolt ezért az „öröklakásért” – Hogy a nagyvilágon e kívül legyen számodra hely.

Hogyha egyszer indulnod kell – tudd, hogy haza mégy!

Hosszú kóteteket írtak arról: hogyan történik majd az a hazamenetel? Mi lesz a halál pillanatában és utána?

Pedig milyen egyszerű és elég:

Hova megyek?

Haza megyek!

Hogyan megyek?

Vele megyek!

Hiszen maga Jézus Krisztus mondja: *Eljövök, és majd magamhoz veszek titeket...!*

Vele megyek.

Vele mégy, mint a kisgyermek, aki nem kérdezősködik, hova és hogyan, ha az apja fogja meg a kezét...

Mennyi szó és elmélet van a „Mennyországról”!... Mi lesz ott, ki lesz ott – hogyan is lesz ott?... Hol is lesz az?... Pedig milyen egyszerű: ott lesz – ahol Jézus Krisztus van! Hiszen Ő ígérte így: *Magamhoz veszek titeket – hogy ahol én vagyok – ti is ott legyetek!*

Luther mondja: „Számomra a menny: Krisztus!” – Igen. Ez a libapásztorok és nagy hívők hite: amikor már nem a mennyben keressük Krisztust, hanem Krisztusban a megnyet... S megtaláljuk már ITT. Aki pedig megtalálta már itt, az megtalálja majd OTT is.

Kedves Atyám! Köszönöm! Köszönöm, hogy halálom óráján haza mehetek, hogy Vele mehetek és ott lehetek majd, ahol Jézus van, az én Megváltóm.

Nem nyugtalanodik már így a szívem, hiszek Benned, Atyám, és a Te Fiadban, az Úr Jézus Krisztusban, a gyermekek és a szentek együgyű, de egekig érő hitével! Ámen.

Alkalmi prédikációk

Keresztelési igehirdetés

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Ha a gyökér szent, az ágak is szentek

Alapige: Róma 11,16b.(17-24)

Ami összetartozik. Ti is azt mondjátok, hogy gyermeketek csak és kizárólag a tiétek, hozzátok tartozik? Igéink mást mond: gyermeketek mától Krisztushoz tartozik. Ennek jele és záloga a keresztség. Jézus a Golgota keresztjén érte is váltságdíjat fizetett és tulajdonává tette. Mostantól ő is úgy tartozik Krisztushoz, miként ág a gyökérhez. Ez az együvé tartozás legyen a ti gyermeketek életében oly bensőséges és elszakíthatatlan, amilyen a Pálé volt, aki így szólt: „Aki énbenem marad, én pedig ő benne, az terem sok gyümölcsöt...” (Jn 15,5) „...aki a szeretetben marad, az Istenben marad.” (1Jn 4,16)

Aki hordozza őt. Hordozza az Úr ezt a kisgyermeket! Kilenc hónapig hordoztat édesanyjai szíved alatt. Engedd, hogy mostantól Krisztus is hordozza őt, hogy úgy emlékezzen majd vissza az egész megtett útra, mint Izráel népe a pusztai vándorlás idején. Most még ti veszitek őt ölbe, de eljön az idő, amikor ezt már többé nem tehetitek meg. De ne felejtsetek el, ő mindig ott lesz a Krisztus ölében. Akit pedig Krisztus hordoz, maga is Krisztus-hordozóvá lesz. Krisztust úgy hordozom, hogy szívemre ölelem enyéimet és embertársaimat. Egy kisfiú jóval súlyosabb, mozgáskorlátozott bátyját cipelte. Valaki meg is kérdezte: „Nem nehéz neked ez a súlyos teher?” Ő erre így válaszolt: „Ez nem teher, ez az én testvérem!” Így lesz Krisztus-hordozóvá, akit maga Krisztus hordoz.

Aki táplálja őt. Táplálja Jézus a ti gyermekeket! Ez a parányi ágacska a szent keresztség által a szent gyökérbe oltatik. Mostantól ő is részesül „az olajfák gyökerének zsírjában” Születése előtt édesanyja testéből táplálkozott, most anyatejen gyarapodik. De van egy másik táplálék is: a vallásórák és a konfirmációi előkészítők eledele, azaz Isten Igéje, majd az úrvacsora sákramentumában Krisztus megtöretett teste és kiontatott vére.

A gyümölcsstermés nem maradhat el. Látjátok, mennyi ajándékkal jár az ágacska gyökérbe oltása. Milyen szép lesz, ha majd kivirágzik ez a parányi ág, amikor majd szent étellel illatozik és gyümölcsstermésre fordul az élete. Mert ez a parányi ág, mely a szent gyökérből táplálkozik, nem teremhet vadszőlőt. Ez a gyökér Krisztus, azaz maga a szeretet, a békesség, az alázat, a hűség, az állhatatosság. Hogyan teremhetne mást? Hiszen ha a gyökér szent, az ág is szent. Minden bizonytal ő sem fog szent életet élni, és mégis szent marad Isten szemében is, mert bűnösökként is azok maradunk a beoltatás révén, Krisztus érettünk kiontatott vére által. Mától ő is tagja a szentek közösségének, Krisztus egyházának.

Jó helyen van ez a gyermek. Adja Isten, hogy erről tegyen bizonyosságot gyermeketek is, ha majd felnőtt:

*Jézus ölébe bizton hajtom fejem le én,
Abban találok üdvöm, ha nyugszom kebelén.
(MRÉ 466.)*

Ámen.

Esketési igehirdetés

Varga Botond Endre
Kisbábony

Tégy engem mint egy pecsétet a te szívedre...

Alapige: Énekek éneke 8,5-7

Keresztyén testvéreim! Drága Boglárka és Vinicius!

Bevallom nektek, sokadik esketésem már ez, mégis, azt hiszem, eddig ez a legnehezebb. Mert nem egyszerűen ismerősként vagy ismeretlenként, hanem testvérként állok itt, és annyi minden van, amit el szeretnék mondani, amit ajándékképpen át akarok adni. Mégis, nehéz megszólalni.

Sokáig gondolkodtam azon, melyik is legyen az az Ige, amelyet útravalóként átadok, hisz ezekre a pillanatokra sok év múlva is emlékezni fogtok. Ha majd 30-40 év távlatából visszagondoltok, a sok apró részlet már lehet elmosódik, de egy Ige, egy bibliai üzenet mindig ott lesz, megmarad, és elkísér minden pillanatban. Ám amikor megkaptuk a meghívót, és ránéztem, azonnal megvolt a válasz, mert kiválasztottátok az Igét is, vagy mondjam úgy: az Ige kiválasztott titeket. Hisz ebben a felolvasott három versben minden benne van, amit két szerelmes szív egymásnak el akar mondani, és azt a világ elé is tární.

Egy több mint kétezer évvel ezelőtt élt keleti költő szerelmes gondolatai ezek. Amikor a világ zajába kicsit behallgatunk, azt vesszük észre, ami régi, ami nemhogy évszázados, de évezredek múlta tekint vissza, attól a mai ember elzárkózik. Talán így is mondhatnánk: fél tőle. Ti nem féltetek ettől a verstől. Leírják az Ószövetség kutatói, az eredeti szövegben valóban egy vers az, ami megszólal, a maga harmóniájával, rímével és keleti lüktető ritmusával, amelyet a fordítás nem tud hitelesen visszaadni. Mégis az a csodája ennek a könyvnek, hogy amikor szerelmesek olvassák, az a régi ritmus újra ott lüktet a sorok között. Előkerülnek a rímek, a rímpárok, hisz abban a légkörben, olyan szívben született meg ez a néhány részes kis könyv, amely érzés ott van a ti szívetekben is.

Olyan ajándék ez, amely megelőzte a mai napot, amikor azért gyűltünk össze, hogy Isten áldásáért együtt könyörögjünk, titeket ünnepeljünk, nektek örüljünk, és ajándékaikat adjuk. Ajándékok, amelyek megkönnyítik, díszítik majd az életeteket. Mégis a mai nap legnagyobb ajándéka: a szerelem.

És erről beszél a költő, a szerelemről, amely erősebb, mint a halál, keményebb a sírnál, az elmúlás törvényénél, mert nem emberi érzés, hanem egy páratlan isteni ajándék. Láng, amely világít, perzsel, melegít titeket és a körülöttek lévőket, amely olyan, mint a csipkebokor lángja: hirdeti a világnak, hogy Isten van benne.

Amikor ezt a szerelmet érzi a szívében lüktetni Szulamit, a keleti szépség, és a pásztorfiú, a szerelme, a könyv főhősei, nem rémülnek vissza senkitől és semmitől, mert érzik, ahogyan mondjuk: Isten őket egymásnak teremtette. Világok szakítják őket el egymástól, nagyon távol van a palota magas erkélye a pásztorfiú szabad világától, mégis, itt a bibliai könyv végén, már nem egyedül, hanem kéz a kézben érkeznek meg. Itt kezdődik a felolvasott igerész. Szulamit barátnői, a koszorúslányok felteszik a kérdést: Ki ez, aki feljő a pusztaból, aki az ő szerelmeséhez támaszkodik?

Amikor megérkeztetek ide, amikor felbúgott az orgona, és bejöttetek az úrasztalához, mindegyikünk szívében ez a kérdés fogalmazódott meg: ki ez, aki bejött, kik érkeztetek ide, Isten színe elé? Ismerünk titeket, hisz szülőként, nagyszülőként, testvérként állunk itt. De nem csak azért nehéz erre a kérdésre felelni, mert menyasszonyként és vőlegényként még nem láttunk, de azért is, mert nem két ember, hanem az ember áll itt Isten színe előtt. Mert hogyan olvassuk a teremtésben: Isten megteremtette az embert, férfiúvá és asszonnyá. Nem két embert teremtett meg, hanem az embert, aki férfi és nő. És azt hiszem, érzitek, igazán akkor találtatok önmagatokra, amikor a másikban felfedeztetek azt, ami bennetek nem volt meg. Olyan szépen írja ezt le Jókai Mór a *Lélekidomár* című regényében: „Lelkem jobb felére találtam önben.” Minden kultúra próbálta ezt megfogalmazni, de legszebben az az ember, aki Isten jelenlétében éli meg a szerelmet és az összetartozást.

Minden szerelmes élet csúcspontja ez, amit megfogalmaz az Énekek éneke, amelynek most mi is tanúi lehetünk: amikor az ember élete megérkezik. Nem egyszerű hazaérkezésről van szó, nem annyi, hogy felültök Londonban a repülőtéren, és itt valahol leszálltok, aztán hazaautóztok. Itt ennél többről van szó. Az életek hazaérkezett. Isten előtt álltok, a hálaadás, a Krisztussal való találkozás helyén, és ami eddig is életed biztos pontja volt Bogi, most már kettőtök ég felé mutató helye lesz: Isten háza.

Hogyan fogjuk énekelni: Útaid, Uram, mutasd meg. Ez az ősi zoltárfohász hangzik fel alkalomról alkalomra, amikor fiatal életek indulnak újtukra, és az isteni szeretet csodája ez, hogy mindig visszahoz. Milyen nagy ajándék, hogy nem csak ilyen jeles alkalmakkor, de egy csendes vasárnapon, egy hétköznap is ugyanezt élheted át itt. Azt, amit gyermekként is átéltünk, akiknek nem csak egy idegen hely volt Rét, annál több, valódi második otthon. És most már gazdagabb lesz a lelketek ezzel is: mert innen indultok el nemsokára.

És miért olyan fontos az Isten előtt való megállás? Mert csak akkor hangzik fel a szerelmes kívánság, amikor biztonságban érzi magát a lélek: „Tégy engem, mint egy pecsétet a te szívedre, mint egy pecsétet a te karodra.” Amikor Szulamit és a pásztorfiú megérkeznek, hazaérkeznek. Akkor mondja el a több mint kétezer éves, mégis örökké aktuális kívánságot a szerelmes nő.

Mit is jelent a pecsét? Sokkal többet, amit a 21. század embere elképzelne. Az akkori kor keleti embere számára a tulajdon elpecsételését, az élete díszét jelentette. Védő, óvó szerepe is volt. Ezek olyan mély üzenetek, az emberi lélekbe olyan mélyen beivódott képek, amelyeket, ha jól megnézünk, ma is ott vannak a szívünk zugaiban. Hisz az a pecsét, ami ott van az ujjatokon, a gyűrű, az egymáshoz tartozás jele, sokkal többet ér minden földi tulajdonnál és kincsnél! Sokkal drágább dísz az életnek, mint az cifra ékszer, vagy bármilyen díszítő elem, mert többet fejez ki. De ugyanakkor a karon hordott pecsét, a karon hordott hűség férj vagy feleség ma is véd és óv. Mert, tudod, Bogi, szükségünk van nekünk az oltalomra, bármilyen erősnek tűnünk is. És szüksége lesz majd a családnak a te anyai, nagyanyai, testvéri gondoskodásodra, a te hűség karodra!

Kedves Vini, tudom, most még csak szavakat értesz abból, amit elmondok, de abban is biztos vagyok, Bogi mindazt, amit elmondtam, egy csendes este lefordítja neked. Sőt, eléd éli. Mert az, amit az Ige mint kérést megfogalmaz, az ő kérése: legyen ott pecsétként, díszként, oltalmazóként az életed mellett. Legyen ott az oldaladon. Hordozd őt te is a tenyereden, véd, óvd, vigyázd az életét! Ahogyan értékeinkre, tulajdonunkra, életünk díszreire vigyázunk, annál sokkal inkább őrizd meg őt!

De nem csak kinn, az életünkön, látható helyen, de a szívben is helyet kér magának a szerelem, ott is fel akarja építeni a maga bástyáját. Azon a helyen, ahonnan az élet ered, ahol titkos gondolataid és vágyaid élnek, ahol Istennel elcsendesedsz, ott akar lakni a

szerellem. Hogy amikor összeteszed a kezed, amikor a belső szobában csendben leszel, legyen ott az, aki ezt kérte tőled.

És hogyan lehetséges mindez? Hogy kérhet ilyet feleség a férjtől és férj a feleségtől? Úgy, hogy Istentől és Istennel kéri mindezt. Imádkozunk értetek, hogy a mennyei tűz mindig legyen ott a szívetekben, és melegítsen titeket! Ámen.

Igehirdetés ifjúsági bibliaórára

Márton Előd
Kolozsvár

Aki megalázza magát, felmagasztaltatik!

Alapige: Ézsaiás 55,8–9
Bibliaolvasás: Ézsaiás 55,6–13

A napokban olvastam egy amerikai lelkész hitvallását. Mélyen gondolkodóba ejtett: „Ha mindnyáján hűségesek maradunk a Krisztus által ajándékozott kegyelemhez, ugyanaz a kegyelem, amely megtanít élni, meghalni is meg fog tanítani bennünket.” (Dr. Howard Crosby) A kegyelem megtanít élni, milyen nagy vigasz! Mit is jelent ez, hogyan is történik ez a hétköznapi életben?

A kegyelem megtanít élni. Istennek van egy terve az életünkre nézve, amitől nem tágit. Isten nemcsak azért teremtette a világot és ennek „közepére” az embert, hogy az ember egész életében ezt csodálja, hanem van egy jól meghatározott küldetésünk ebben a világban. Erre nézve a Teremtő programozott, kódolt bennünket. Életünknek van egy sajátos szerepe Isten rendjében. Isten a végsőkig terel kegyelmével, hogy mederbe jusson az életem, hogy betöltsen rendeltetésemet.

Isten életemre vonatkozó tervét kegyelmi életnek nevezem. Csodálatosan ír erről Ézsaiás könyve: „Bizony, a ti gondolataitok nem az én gondolataim, és a ti utaitok nem az én utaim – így szól az Úr. Mert amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak az én utaim a ti utaitoknál, és az én gondolataim a ti gondolataitoknál.” (Ézs 55,8–9)

Az alábbiakban a kegyelmi élet két részéről, illetve a kegyelmi élet minőségéről fogok írni.

1. A kegyelmi élet részei

Az ézsaiási Igében a szerző az út alatt vállalkozást ért, a gondolat alatt pedig tervet. Más az Isten terve és más az ember terve, más az Isten vállalkozása, kivitelezése és más az ember kivitelezése. A kettő közti különbség ég és föld, pontosabban az Isten terve és kivitelezése fényévnnyire van az emberétől.

1.1. Isten terve

Istennek van egy terve az ALKAT-omra nézve. Az ALKAT összetett szó, tartalmazza a programozottságom részeit: ajándék, lelkület, képesség, adott egyéniség, tapasztalatok. A 139. zsoltár szerzője szerint: „alaktalan testemet már látták szemeid; könyvedben minden meg volt írva, a napok is, amelyeket nekem szántál, bár még egy sem volt meg belőlük.” (16. v.)

Van, aki képességekben és a lelki ajándékokban véli felfedezni küldetése kódoltságát, van amerikai hullám, amely mindent a szenvedélyre épít. Rick Warren amerikai lelkipásztor teológiai látását tartom a legteljesebbnek a küldetésünkre nézve. Küldetésünket meghatározzák a lelki ajándékaink; a szenvedélyeink, vagyis a lelkületünk, öröklött, szerzett képességeink; vérmérsékletünk és a szerzett tapasztalataink.

Az Újszövetség 27 lelki ajándékot említ. Isten a megtérés után adja a lelki ajándékot azzal a céllal, hogy növeljük országát. (1Kor 12; Róm 8; Ef 4) Kinek-kinek más ajándék adatott, azért, hogy egymást szolgáljuk. Tesztek is születtek a lelki ajándékok felfedezésére, de igazából a gyakorlat deríti ki, hogy mi az én lelki ajándékom, az a készségem, amely úgy cselekszik, hogy nem önmagam erőfeszítései mozgatják, hanem Isten ereje.

A lelkületünk sajátos, mindenkinek más a szívritmusa, más dolgok foglalkoztatják, untatják, más a szenvedélyünk. Ezt is Isten ültette el bennünk.

A képességeink, tálumaink öröklöttek vagy szerettek. Vannak hajlamaink, szunnyadó képességeink, amelyeket kifejlesztünk, és vannak újonnan szerzett, tanult képességeink. Vannak gyülekezeti tagok, akik azt mondják, hogy nekik nem adatott semmilyen különlegesebb ajándék a szolgálathoz, nem tudják, mivel járulhatnak hozzá a gyülekezet építéséhez. Számos ország tanulmánya bebizonyította, hogy egy átlagembernek is van 500-700 képessége.

A vérmérséklet, temperamentum sajátos: szangvinikus, melankolikus, kolerikus, flegmatikus. A testnedvek határozzák meg vérmérsékletemet, ezek a testnedvek minden esetben más arányban keverednek. Másképp viselkedett a szangvinikus, szalmaláng természetű Péter és másképp a melankolikus, szomorú alkatú Jeremiás.

Ötödsorban meghatározóakká válnak tapasztalataink: milyen meghatározó időszakok voltak az Istennel való kapcsolatomban, milyen fájdalmaim, sebeim, próbatételeim voltak.

Keressük meg Istentől jövő küldetésünket, „változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.” (Róm 12,2)

1.2. Isten vállalkozása

Isten belefogott a vállalkozásba, eldöntötte, hogy kivitelezze az életre vonatkozó tervét. „Ilyen lesz az én igém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” (Ézs 55,11) Isten tervét kész véghezvinni, ha a kivitelezésben az ember társa lesz Istennek, ha együttműködő lesz. Isten álma, hogy életem révbe jusson, hogy a velem kapcsolatos terve célba érjen.

Pál apostol örömmel jelentette ki: „ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.” (2Tim 4,7) Már itt a földi életben beteljesítettnek látta a szolgálatát, vagyis ha megtaláljuk a helyünket, akkor kiteljesedettek, elégedettek, boldogok leszünk. Ezért mondja Szent Ágoston: „nyugtalan a mi szívünk, míg meg nem nyugszik Benned”

„Ó, véghetetlen kegyelem, mely rég utánam jársz” – énekeljük. Isten kegyelme addig üldöz, amíg eléri, hogy az életem belesimuljon az Ő tervébe.

A kegyelem megkereste a gyilkos Mózeset a pusztában, elküldte, hogy vezesse ki a rabszolga népet Egyiptomból. A kegyelem megkereste Gedeont, aki búzát csépelt a bezárt ajtó mögött. A nép élére állította, hogy legyőzze a filiszteusokat. Jeremiásnak azt mondta a kegyelem: „ne mondd, hogy fiatal vagy, hanem menj, ahova csak küldelek, és hirdesd, amit csak parancsolok!” (Jer 1,7) Pál apostol félt szembeszállni a kegyelem sugallatával: „Jaj nekem ugyanis, ha nem hirdetem az evangéliumot.” (1Kor 9,16)

A kegyelem rácszesztjében nincs három opció, csak kettő: vállalod a küldetést, nem vállalod a küldetést. Nincs harmadik válasz: nem tudom, meglátom, eldöntöm később, el kell temessem a hozzátartozómat, földet kell vásároljak, meg kell nőstüljek...

2. A kegyelmi élet minősége

Feltesszük magunknak a kérdést: adjak-e hitelt Isten tervének? Íme, mi elhagyunk mindent, mondjuk Péterrel együtt (Mt 19,27), mi lesz velünk? Feladjuk a terveinket, az elképzelést az életünkről, kiadjuk kezünkéből a sorsunkat. Velünk mi lesz? Isten vállalja a tervéért és a kivitelezésért a garanciát: „mert amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak az én utaim a ti utaitoknál, és az én gondolataim a ti gondolataitoknál.” (Ézs 55,9)

Előttünk életünk küldetésének szerződése, aláírjuk-e? Isten vállalja a kezességet az életem eredményességéért, értelméért. Ha kaptam egy elhívást Istentől, senki sem vonhatja vissza, senki sem állíthat meg az úton, mert ha Isten velem, kicsoda ellenem. Nabukodonozor szavaival éljek: „senki sem foghatja le a kezét, és senki sem mondhatja neki: mit csinálsz?” Ha kiadom kezemből a tervet és a kivitelezést, beleteszem a sorsom Isten kezébe.

Milyen lesz a végkifejlet? Eszembe jut Fanny Crosby (1820–1915), a 20. század híres vak énekesnője, a gospel királynője, aki több mint 8000 keresztyén dalt írt. Gyermekkorában rosszul kezelték szemgyulladását és vak maradt egy életre. Mégis megelégedett sorsával, Isten kezéből fogadta el és úgy tartotta, hogy a látás egy korlát, amely megakadályoz a koncentrációban. Hihetetlenül fejlett memóriát fejlesztett ki a vakok intézetében, a dalszövegeket fejben memorizálta s úgy diktálta, hogy ketten jegyzeteltek. 94 évet élt. Noha tehette volna, nem élt jobb sorban, önként vállalta vénségéig a szegénységet, szinte hajléktalan életet élt, csak utolsó éveiben engedte meg, hogy pártfogásba vegyék. Ha volt pénze, elosztotta, és másnap imádkozott, hogy Isten töltsen be a szükségét. Dalszövegeit olcsón, szinte adományként adta el a kiadóknak. Rengeteg látogatója volt, nagyon sok emberre gyakorolt hatást a hite, az optimizmusa és a fiatalos lendülete. A bizonyosságtételei a szeretet evangéliumát hirdették. Azért imádkozott, hogy egymillió embert nyerjen meg Krisztusnak, népszerűbb volt keresztyén körökben, mint kora híres evangélikusok. Személyesen foglalkozott az emberek nyomorúságával. Rengeteget imádkozott. A legtöbb amerikai gyülekezetben énekeltek megzenésített szövegeit. Az általunk ismert énekei: *Fogjad kezem, oly gyenge vagyok, Elnémul egyszer énekelem, Jézus ölében bizton hajtom fejem le én.* 85 éves korában a támogatói, barátai Amerika-szerte meghirdették a „Fanny Crosby vasárnapot” Valamennyi keresztyén gyülekezet így akarta kifejezni tiszteletét az agg költőnő iránt. Aznap kizárólag az ő ébredési énekeit kellett énekelni és a lelkipásztoroknak az ő életéről kellett prédikálni, mint keresztyén példaképről. Élete utolsó éveiben a látogatók arról számoltak be, hogy sugárzott az arca, olyan volt, mint Mózes. 94 évesen távozott e földi életől, Bridgeportban még ekkora temetési tömeget nem láttak. 1955-ig kérésére a sírja szerény maradt, egy kis márványtáblán ez állt: „Fanny néni.” Megtette, amit tudott!

Fanny Isten kezébe helyezte sorsát. Ott hagyta, jó helyen. És Isten megdicsőítette őt!

Fent a mennyben van egy forgatókönyv írva a te életedről is. Isten nem hajlandó átadni a szerzői jogot és a változtatás jogát nem tartja fent! Vajon az életed filmjéből, az eredeti elképzelésből mennyi kerül megrendezésre itt a földön? „Aki megalázza magát, felmagasztaltatik.” (Lk 18,14) Ámen.

Temetési igehirdetés

Szilágyi Balázs
Szatmárnémeti-Láncos

A cselekvő hit vigasztalása

Alapige: János 14,1–3

Gyászoló testvéreim! Végtiszteiséget tevő gyülekezet!

Ezen a helyen megszólalni olyan, mintha az ember lehetetlen dologra vállalkozna. Elégtelen minden emberi szó, amely a halál okozta lelki sebek gyógyítását célozza meg. Amikor szerettinktől veszünk végső búcsút, valahogy az az érzésünk támad, hogy vele együtt belőlünk is távozik valami. Egy kicsi életdarab. S ezáltal mi is szegényebbek leszünk! Minden alkalommal, amikor egy kedves hozzátartozónk jobb létre szenderül, vele együtt egy kicsit mi is meghalunk. Elemi erővel tör reánk a sötétség ereje, mely megbénítani akar minket, reménységünkötől akar megfosztani. Hasonlít ez ahhoz az állapothoz, amelyről Vargha Gyula költő így ír egyik versében:

„Belenézek az éjbe, mely elnyel,
Belenézek.
Jön-e hajnal az éji homályra?
Vagy mint a nap esti sugára
Elenyészek?”

(*Belenézek az éjbe*)

Ebben a lelkiállapotban hogy is lenne elég csupán az emberi szó! Többre van szükség. S milyen jó, hogy nem csak pusztán emberi szóra kell hagyatkoznunk lelki gyógyulásunk s vigasztalódásunk érdekében! Nem ez az egyetlen lehetőségünk a halál szorításából való szabadulásra. Van más lehetőségünk is, egy sokkal hathatósabb eszköz is rendelkezésünkre áll: Isten szava. Az a szó, amelyre előállt az egész világmindenség, amely elől meghátrált a gonosz is. Nos, erre a szóra figyeljünk most, mert érdemes. Ha megtesszük, bizonyos a vigasztalásunk.

Jézus Krisztus örök szava szólít meg bennünket. Amit egykor tanítványainak szólt, az most reánk is érvényes: *Ne nyugtalanodjék a ti szívetek...*

De mi is voltaképpen a nyugtalanság? Az, amikor valami megzavar, megrémít minket. Jézus belát a tanítványok szívébe, tudja, hogy közelgő kereszthalála nagyon megpróbálja majd őket. Ezért az Úr igyekszik **felkészíteni** őket erre a szörnyű, megrázó eseményre.

Isten bennünket is fel akar készíteni életünk nem várt, olykor erőnket meghaladó nehézségeire. V. F. testvérünknek Istentől ajándékba kapott közel 75 esztendejére is igaz ez. Neki is szüksége volt Istennek eme felkészítő munkájára. A gyermekkor éveiben, a testvéri közösségben, a felnőtté válás útján, de különösen a szép házasságban eltöltött kerek fél évszázad alatt – szeptember 14-én voltak 50 éves házasok – az Úrnak gondja volt V. F. testvérünkre. Mert ugye, drága hitvese, életetekben voltak nagy próbatételek is, amire ha nem készített volna fel az Úr, bizony beleroppantatok volna. Hiszen Isten nélkül el lehetett volna-e hordozni azt a nagy lelki bánatot, amit egyetlen gyermeketek elvesztése okozott, aki tragikus körülmények között, alig 24 évesen távozott az élők sorából? Nem gondolom. Milyen nehéz lehetett ezt elfogadni, de az Istenre figyelő

ember, még ha gyötrő kérdései is vannak, ha Istennek teszi fel azokat, szép lassan tapasztalni fogja terhének enyhülését. Nekünk minden gondunkat Őreá kell vetnünk, mert neki gondja van reánk (1Pt 5,7).

Készítgette F. testvérünket az Úr az elköltözésre az által a gyógyíthatatlan betegség által is, amiben szenvedett az utóbbi hónapokban. Mellette voltál, drága felesége, ezekben a nehéz pillanatokban és erősítetted őt a hitben. Szünetelésének tüzeiben égve nem panaszkodott, türelemmel hordozta betegségét. Nem beletörődött ebbe az állapotba, hanem elfogadta Istentől, és ez óriási különbség.

Jézus felkészítő munkája ezzel folytatódik: *higgyetek Istenben és higgyetek énbenem*. Ez a felszólítás a **cselekvő hitre** irányítja figyelmünk. Mintha csak azt mondaná: nyugtalanok helyett inkább higgyetek Istenben és bennem. Ám ne csak szájjal, illetve szóval, hanem cselekedetekkel mutassátok meg, hogyan hisztek.

Elköltözött testvérünk életében mindez tetten érhető. Vágyott a lelki táplálék után, melyet a Lános templom áhítatos csendjében, a gyülekezeti közösségben talált meg. Istentiszteleteink állandó részvevője volt. Egy teljes cikluson át gyülekezetünk hűséges presbitereként tevékenykedett, nem utolsósorban jókedvű adakozó, családszerető, ropant szorgalmas, munkaszerető ember volt. A cselekvő hit megmutatkozott életében. Ezért egyedül Istené legyen a dicsőség!

A cselekvően hívó ember számára Jézusnak nagyon jó híre van. Igénk befejező versében ezt olvassuk: *Az én Atyámnak házában sok lakóhely van... elmegyek és helyet készítek néktek... hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek*.

Milyen csodálatos, megnyugtató üzenet! Figyelitek, Jézus nem is a halálról beszél! Arról szól inkább, ami a halálon túl vár bennünket. Jó nekünk ebből arra következtetni, hogy ne a mi fájdalomunkkal foglalkozunk ezután, ne nyalogassuk sebeinket, hanem hitünk sarkalljon minket az Isten országával való foglalkozásra. Ne csak a veszteséget lássuk, hanem azt a temérdek kincset is, ami a mennyek országában vár reánk. Tudnunk kell, hogy Isten minden érte vállalt földi szenvedésért gazdagon kárpótol minket. Minden erőnk az Isten országa terjesztésére kell fordítanunk.

Akiktől könnyek között, fájdalom közepette búcsúznak, azok végül is Jézushoz mennek. Akik vele voltak itt, odaát is vele lesznek. F. testvérünk Jézussal járt életében, biztos, hogy vele van most is. És mi hisszük, majd egykor, amikor eljő a mi elköltözésünk órája, találkozunk előrement szereteteinkkel is. A számunkra készített helyet mi is elfoglalhatjuk majd. Mindezt a mi mennyei Atyánk Jézusért cselekszi velünk. Vigasztalódjunk tehát az Igével! Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458



Túrmezei Erzsébet

Követség

Lukács 1,26–38

Egyszerűen élt, csendesen, szerényen,
igénytelen és észrevételen.
De jött a követ káprázatos fényben,
s a kiválasztó égi kegyelem.

Megremegett a különös igékre,
mint liliom sebes zápor alatt.
A hihetetlen oly hirtelen érte.
Időtelenné lett a pillanat.

Aztán... halkán... csendült a felelet.
Azóta zeng a századok felett,
s aki magát Isten kezébe szánja,

máig is tőle tanulgatja mind:
„Legyen énnékem beszéded szerint.
Ímé, az Úrnak szolgálóleánya!”